ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4951 ՄԱՅԻՍ 21/3 ՅՈՒՆԻՍ 1902 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ՍԷՖԵՐ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4951

درعليه غلطه ده آره ولك غزته سی اداره خانه سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ու ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՎԻՐՋԻՆ ԺԱՄՈՒՆ

Բարեգործական հաստատութեան մը երեսուներկուքուկէս ամսուան տեղեկագիրը ստացանք,— Իզմիրի Ներսէսեան Որբասիրաց Ընկերութեան համարատուութիւնը, որ կը պատկերացնէ այդ հաստատութեան նիւթական վիճակը ու ձեռք բերուած արդիւնքը՝ 1899 մարտ 16էն մինչեւ 1901 նոյեմբեր 30:

Թողլով թուանշանները ու նուիրատուութեան ցուցակները որոնք անոր հաշուական բաժինը կը կազմեն,—հետաքրքրուողներուն տալով ամէն մանրամասնութիւն,— կ'արժէ զբաղիլ բուն իսկ տեղեկագրովը մանաւանդ, որ՝ «Քանի մը խօսք» խորագրին տակ եւ ութը էջի մէջ խտացած՝ պատմութիւնը կ'ընէ այն դրամական տագնապին որ քիչ մնացեր է ձեռնթափ պիտի ընէ ու փակել պիտի տայ եղեր Որբանոցին դուռները, պատսպարեալ տղաքը յանձնելով իրենց ճակատագրին: Այս տագնապը առաջ եկեր է Մալկարայի, Մանչեսթըրի եւ Սինկաբուրի ազգայիններուն նպաստներուն դադրելէն, որոնցմով կը հոգացուէր գլխաւորաբար մատակարարութեան ծախքը: Նպաստներու այս դադարումը գրգիռ մը եղեր է Իզմիրցիներուն՝ վերջին ժամուն օգնութեան ձեռք կարկառել եւ գէթ ժամանակի մը համար ապահովել այդ հաստատութեան գոյութիւնը ու յարատեւութիւնը: Եւ քանի մը օրուան մէջ, բարերար անձերու նախաձեռնութեամբ, 150 ոսկի հանգանակուեր է, որուն վրայ ալ աւելնալով վերջին պահուն Մանչեսթրէն ղրկուած 50 ոսկին եւ զանազան նպաստներ, 250 ոսկիի ամբողջական գումար մը գոյացեր է:

Այս եղելութիւնն է ահա զոր մասնաւորէն ընդհանուրի վերածելով, կըրնանք մտածել թէ այն գաւառային Որբանոցները որոնք նուիրատուութեանց դադրելուն պատճառաւ, իրենց օրերը համրուած կը տեսնեն, կարելի չէ՞ր որ ժամանակ մըն ալ շարունակուէին՝ տեղացի ունեւոր դասակարգերուն օգնութեամբը: Իրաւ է որ ամէն գաւառային քաղաքի ազգայիններուն համար դիւրին չէ մէկ ձեռքէ 100-150 ոսկի գոյացնել, բայց այդ միջավայրերու որբանոցներն ալ՝ համեմատաբար՝ քիչ ծախքի կը կարօտին: Դեռ առջի օրը գրուեցաւ թէ Արաբկիրցիները ցաւով իմացեր են իրենց որբանոցին նպաստին դադրիլը՝ Պատրիարքարանէն. ուրիշ տեղեր ալ անշուշտ նոյն մտահոգութեան մէջ կը գտնուին, իմանալով որ Նպաստից Մնացուկը այլեւս ի վիճակի չէ իրենց ամսականը շարունակելու. եւ այս հարկին առջեւ էր որ պարտաւորուեցաւ որոշել որբանոցներէ մեծագոյն մասին փակումը, անոնց մէկ մասը արհեստանոցի վերածելու պայմանով:

Ի՛նչ պիտի ըլլան սակայն այն տղաքը որոնք արհեստի յարմարութիւն չունին կամ փոքրահասակ են տակաւին. ի՛նչ պիտի ըլլան աղջիկները:

Իզմիրցին ասոր դարմանը ցոյց կուտայ՝ հանրային բարեգործութեան մէջ ինքնօգնութեան սկզբունքին հետեւելով:

Պոլիս կամ ուրիշ քաղաքներ հաստատուած ու քիչ շատ բարգաւաճ վիճակի տէր ազգայինները միայն եթէ ուզեն լուրջ ուշադրութիւն մը դարձնել իրենց ծննդավայրին մէջ հաստատուած որբանոցներուն վրայ,—ինչպէս Ակնայ որբանոցին համար դիմում պիտի ըլլայ Պոլսեցնակ Ակնեցիներուն,—եւ մէյմէկ նպաստ յատկացնել, այդ հաստատութեանց մատաղատի պատսպարեալները չեն լքուիր ու ցրուիր՝ մինչեւ որ իրենց հացը ճարելու տարիքին հասնին:

Գեղեցիկ օրինակ մըն է զոր կուտան Իզմիրցիները՝ իրենց որբանոց-արհեստանոցին փակման անխուսափելի հարկին առջեւ դրամ հասցնելով եւ Ներսէսեան «Որբանոց»ին գլխանը չպիտի յուսավրէպ ըլլայ անշուշտ իր ակնկալութեան մէջ, երբ կը գրէ թէ—«Ի՛նչ պիտի ընենք ուրեմն յաջորդ տարիներուն համար. ամէն տարի պիտի ունենա՞նք քայքայումին սիրտ-խառը. ո՞ր է որ ամէնէն աւելի կը մտածեցնէ մեզի եւ ուրիշ որ եւ է դրամական միջոցի բացակայութիւնը կը պարտաւորէ խնդրելու նպաստահաւաք մասնախումբին ամէն շնորհակալութեան արժանի անդամներէն, որ մնայուն պաշտօն մը ստանձնեն ընկերութեան գործակցելու, տարեկան հանգանակութիւնը կատարելու» եւայլն:

Լաւ թելադրութիւն մը կրկնուելով ու տարածուելով՝ անկարելի չէ որ իր բարեբար ներգործութիւնը չունենայ ուշ կամ կանուխ, հեռուն կամ մօտը: Իզմիրի որբանոցի խնամակալութեան տեղեկագրին այն կէտը, զոր շեշտեցինք այս յօդուածով, այդ տեսակ թելադրութեանց կարգէն է, եւ շա՛տ պատեհ կերպով կը հրապարակուի այն միջոցին, ուր նպաստներուն դադրելուն պատճառաւ որբանոցներուն շարունակման հնար մը կը խնդրեն զանազան տեղերէ՝ Պատրիարքարանէն:

Տ. Ս.

ԶԻԿԶԱԿ ՆՈԹԵՐ

ՑԱԻՈՑ ՑԱՆԿԵՐԴ

Չէ՛ք գիտեր, սիրտի ի՛նչ կսկծեցուցիչ զգացողութիւնով մըն է որ, սա վայրկեանիս, գրիչին տկար խօսքերուն ապաւինած, կ'ուզեմ վեր առնել մէկը այն ջլատող կերպով տխուր պարագաներէն, որոնք ամէն օր կ'անցնին կը դառնան սա ու ան թաղերուն մէջ, ո եւ է վարժարանի մը շուրջը, եւ որոնք, մասնաւորապէս այս միջոցիս, սարսափելի համեմատութեան մըն են հասած, հոս, հոն:

Անխելք ու դատարկամիտ թաղականներու եւ չարաբաստիկ դիպուածով մը վարժարաններուն գլուխը հոգաբարձու կարգուող ողորմելի մարդուկներու քմահաճոյքը գործուած կործանարար աւերքներէն մէկն է պարագան, որուն պատմութիւնը եւ դրուագները յուսահատական են պարզապէս:

Այդ պարագան կսկծալի ու տխուր հետեւութիւն մըն է մեր վարժարաններուն կարծեցեալ հսկայաքայլ առաջդիմութիւններուն, որոնց գոյութեան երազովը կը սիրենք օրօրուիլ դժբաղդաբար:

Երկար ատենէ մտէն հեռուող մը խնդիրին, անոր սրտաճմլիկ պատմութիւնը միայն պիտի ընեմ, ամէն խորհրդածութիւն ձգելով խորհրդածել ուզողին: Անոնք միայն կրնան զգածուիլ այդ պատմութենէն՝ որոնք ունի՛ն զգայնութեան կարողութիւնը, որ կարծեմ թէ ամէն մարդու տրուած բան չէ:

* *

Սամաթիոյ Սահակեան եւ Վարդուհեան վարժարաններուն քիչ մը անկերպարան վիճակը բարւոքումի մէջ դնելու փափաքով, Սուրեան անուն ուսուցիչ մը տեսչութեան պաշտօնի կը կոչուի ասկէ բաւական ատեն մը առաջ:

Վարժարաններուն բարեբաղդութենէն, ատեն մը ետքը, նմանը քիչ տեսնուած արդիւնք մը կը սկսին ցոյց տալ անոնք, տղոց մտաւոր առաջդիմութեան, բարեկրթութեան, դասընթացքի կանոնաւորութեան եւ ուսուցման մէթոտներու օգտակարութեան տեսակէտէն:

Բայց, ինչպէս սովորութիւն է մեր մէջը, այդ տեսուչը աչքի փուշ կը դառնայ շատոնց ի վեր հոն պաշտօնավարող ընդհ. հսկողին,—թէպէտ անյայտ կերպով,—ինչպէս նաեւ քանի մը թաղականներու, որոնց խելքին եւ սկզբունքին վրայ գաղափար մը տալու համար ըսեմ թէ, տեսուչին դէմ հակակրութիւն մը կը սկսին տածել անոր համար որ, անոնցմէ մէկուն աղջկան բաբիշօնը կը կորսուի եւ միւսին տղուն լաստիկները:

Հակակրութեան այս հոսանքը հետզհետէ հսկայական համեմատութիւններ կ'առնէ, մինչեւ առայժմ զրպարտութիւններ յօրինուելու աստիճան, այդ ողորմելի մարդոց կողմէ:

Զրպարտութիւնները եւ սուտ ու փուտ տարաձայնութիւնները թռչունի թեւով կը սաւառնին թաղին մէջ, եւ այս անգամ գործին անտեղեակ ծնողքն՝ ալ կը սկսին պզտիկ մը խառնել ինքզինքնին վիլլուկին, մէկը այս կողմը բռնելով, միւսը ուրիշ կողմ մը:

Գործը մինչեւ Ուսումնական Խորհուրդին ականջը կ'իյնայ: Քանի մը անգործ մարդուկներ գրաւոր գանգատագիր մը կը պատրաստեն յիշուած տեսուչին դէմ եւ զայն կը մատուցանեն այդ Խորհուրդին, որ երբ կը կանչէ գանգատագիրը մատուցանողը, եւ զայն հաստատող վկայ կը հարցնէ, թաղին... ջրհանկիրները ցոյց կը տրուին: Կը զգա՞ք ցաւոտ զաւեշտականութիւնը գործին:

Խորհուրդը ազնիւ փութաջանութիւնը կ'ունենայ քննութիւն մը կատարելու յարուցուած խնդրին մասին, եւ իր անդամներէն մէկը կը ղրկէ Սամաթիա: Քննիչը կանչելով գործին տեղեակ շատ մը անձնաւորութիւններ, կը հարցափորձէ զանոնք եւ վարժարաններուն ու անոնց տեսուչին վրայ գոհացուցիչ գաղափար կազմելով, պէտք եղածին չափ նպաստաւոր տեղեկագրութիւն մը կուտայ Խորհուրդին:

Բայց վիլլուկը վերջ չի գտներ, ու տեսուչին հակակիր մարդուկները կը շարունակեն իրենց մեքենայութիւնները, ամէն կերպով պատուէ ու ազդեցութենէ ձգելու համար զայն, այնքան որ, այդ խըղճահար տեսուչը, չուզելով իր երեսէն երկպառակութիւն ձգել թաղին մէջ, ու այդ կերպով վնասել նաեւ վարժարաններուն վիճակին ու տղոց բարոյականին,—քանի որ գործը մինչեւ անոնց ականջը իյնած էր ալ,—խելացի միջոց մը կը սեպէ հրաժարելով աղմուկներուն վերջ տալը, ու կը հրաժարի ալ:

Տեսուչին հակառակորդներուն, ինչպէս նաեւ դիրքին մէջ նեղուող ընդհ. հսկիչ էֆէնտիին քէֆը տեղը կ'երթայ վերջապէս, այնքա՛ն, որ այդ հսկող էֆէնտին, տեսուչին հրաժարական տուած օրը իսկ կ'ելլէ ցնծալից ծանուցում մը ընել ուսանողներուն թէ, տեսուչը հրաժարած է:

Համոզելու համար ձեզ թէ այդ զանազան զրպարտութիւններով ամբաստանուած տեսուչը ի՛նչ կրցած է ընել յիշուած վարժարաններուն մէջ, սաչափը մինակ ըսեմ որ, տղաքը, մեծէն մինչեւ պզտիկը, կուլան, եւ բարձրագոյն երկու կարգերն ալ հրաժարումի գիր տուած են հոգաբարձութեան, եթէ իրենց տեսուչը չբերուի նորէն:

* *

Տեսուչը չբերուիր սակայն, Ուսումն. Խորհուրդը ձայն անգամ չհաներ,—իր օգտակար գոյութիւնը զգացնելով այս անհրաժեշտ պարագային,—ու միւս մարդիկը, թաղին գործերուն հոգաբարձու կարգըւող պատուական անձնաւորութիւնները, քէֆ կ'ընեն անդին, իրենց գլուխ հանած եղական սխրագործութեան համար, եւ Սահակեանի ու Վարդուհեանի պէս երկու կարեւոր վարժարաններու մէջ այնքան աշխատանքով ձեռք բերուած արդիւնքը, կը սկսի քայքայուիլ:

Թաղականներ, դաստիարակներ, ջրհանկիրներ, եւ գլուխնուն մէջ պուտ մը խելք չունեցող հոյլ մը թշուառ արարածներ, խօսք կը քալեցնեն ու տեսուչ մը հրաժարել կը պարտաւորցնեն,—անոր վիճակը ամէն կերպով փուշոտ դարձնելով,— եւ ասով հարիւրաւոր տղոց յառաջդիմութեանը պատճառ դառնալով անգթօրէն:

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ՀՕՐ ՍԷՐԸ

(ԴՍՏԵՐՍ ԿՆՈՒՆՔԻՆ)

Զինքը տեսնելէ առաջ, մօրմէս կը լըսէի իր անունը, շա՛տ հեղ, ու դեռ հազիւ չորս տարու՝ սորված քանի մը բառերուս հետ ա՛յդ ալ կը կրկնէի մայրիկիս հետ, տղու հետաքրքրութեամբ, անթիւ հարցումներ ուղղելով այս մասին: Այն ատեն, ինծի կը ցուցնէր պատէն կախուած միակ պատկերը, որ ձեւով բոլորովին կը տարբերէր մինչեւ այն միջոցին տեսած պճինկներէս, զորս ամէն անգամ՝ հիւրերու անկարի տուփերն հաւաքելով տան ծերուկ սիւնը կը զարդարէի: Այս պատկերն աւելի խոշոր՝ ու նուազ նախշուն էր, կարմիր, կանաչ գոյներ չունէր բնաւ, գորշ ստուերագծեր կը նշմարէի մինակ, որոնք իրարու հիւսուելով մարդերու մշուշոտ խումբ կը ցուցադրէր մանկական ակնարկիս առջեւ:

Մայրս, բռնելով թաթիկս՝ լուսանկարին մէկ որոշ մասը ցոյց կուտար ինծի եւ «Հայրիկդ է ան», կ'ըսէր: Ու կը պատմէր ինծի աղուոր պատմութիւններ անոր մասին, որ օրին մէկը, զիս օրօրոցիս մէջէն համբուրելով մեկնած էր հեռու տեղեր:

Ա՛յսքան միայն: Եւ յետոյ, տղու զարմացկոտ խոհանքներ՝ ամէն անգամ որ մայրիկիս լացը կը տեսնէի այդ լուսանկարին հանդէպ, կամ տխրին՝ ա՛ն ատեն, երբ սիրուն բաներ կը պատմէր ինծի, մի՛շտ հայրիկիս համար:

Ա՛յսքան միայն՝ անկէ շատ տարիներ վերջ ալ, երբ աշխարհը կը ճանչնայի, հայրիկէս հեռու կամ մօտ՝ կարդացած վէպերուս մէջէն կը հիանայի հայրական սիրոյն եւ անձնուիրութեան վրայ:

* *

Խցիկիս դրկից ուրիշ սենեակի մը մէջ, սրտառուչ տեսարան մը կը պարզուի, այս առաւօտէ ի վեր: Հիւանդի մը հեծկըլտուքը արթնցուց զիս, առտուն, ու դըլուխը, վիզը փաթթուած տղայ մը տեսայ, երկու քայլ անդին, որուն թեւէն բռնած էր ծերունի գեղացի մը, խուցը ներս տանելու համար:

Նախ անախորժ տպաւորութիւն մը զգացի լսուող ձայներէն. քանի մը օրերէ ի վեր տկարութիւնս սաստկացած՝ հիւանդի անկողնիս մէջ՝ իմ ցաւս ինծի շա՛տ էր արդէն, այդ տքտքալը ու ընդոստ աղաղակները սիրտս կը սեղմէին: Բայց քիչ քիչ, դրկից սենեակին անցուդարձերն ամէն բան մոռցնել տուին ինծի, եւ ես ակնապիշ կը դիտէի այդ մութ առանձնոցին մէջ պարզուող կեանքի պատկերը: Մինչ հիւանդին աղաղակներն ալ քիչ քիչ կը մեղմանային:

—Հերի՛ք, զաւակս, հերի՛ք, հիմա կը քնանաս.... ամէն բան կ'անցնի, մի՛ կսկծար:

Պահ պահ՝ աս կ'ըլլար լսածս, թուլցող, թմրող հեծկլտուքներու ընդմէջէն, որոնցմէ ետքը, նուաղկոտ, անկապ բառերով պատասխան մը կու տար հիւանդը, իր ձայնին միացնելով տխուր ու քի՛չ մըն ալ նազանքոտ շնչառութիւն մը, որ անտեր չմընացող, առատ սնունդ վայելող հիւանդին միայն յատուկ կ'ըլլայ:

—Կը ցաւայ, կը խշխշայ... պապա՛, ի՛նչ ընեմ:

Ու կը տեսնեմ որ վիրակապը ե՛տ ե՛տ կը նետէ ձեռքի գալարուն շարժումներով, մինչ հայրը ծունկի եկած է հոն, անկողնին եզրը, ձեռքը ծնօտին, նայուածքի անսահման քաղցրութիւն մը պըլպլացնելով հիւանդ զաւկին վրայ, եւ պատրաստ՝ պահիկ մը վերջ վիրակապին բացուած ծայրը զգուշօրէն տեղաւորելու նորէն:

* *

Այդ թելադրիչ տեսարանին առթած մտածումներով, մրափ մը առեր է աչուըներս, ու քիչ քիչ քնացեր եմ ա՛յն դիրքին մէջ, որով դրկից սենեակը կը դիտէի ժամէ մը ի վեր:

Արթննալուս, հոն, դիմացս կը գտնեմ ծերուկ գիւղացին, որ ուղղակի ինծի կը նայէր, իր սենեկի չեմքին վրայ նստած, համակրանքի տրտմախառն արտայայտութիւն մը դէմքին: Աչքերս չեն զատուեր իրմէ, ու հիւանդի մենակութիւնս կը մոռնամ, հին ու նոր յիշատակներ քրքրելով: Բայց մարդը ոտքի կ'ելլէ եւ մօտենալով խցիկիս դրան՝ յամրաքայլ ներս կը մտնէ, վարանոտ բարեւ մը տալով ինծի: Հիւանդ զաւկին ձայնը չի լսուիր ա՛լ. քնացած է, կ'ըսէ: Եւ ինք ալ, որ առաւօտէ ի վեր կռահած է կացութիւնս, չուզելով մինակ մնալ ու մինակ թողուլ զիս, եկեր է ցաւերը պատմելու ինծի: Կը նստեցնեմ:

Հարբոյի կողմերէն ունեւոր երկրագործ մըն է ինքը, արտի տէր, որ ամէն բան երեսի վրայ ձգած՝ զաւակը քաղաք բերեր է, Շէֆտէրին ցոյց տալու համար: Վէրք մըն է տղուն ունեցածը, վէրք մը որ ամիսներէ ի վեր խեղճին ականջին ետեւօք բացուած՝ ճանկերը կ'երկարէ չորս դին ալ:—Տեսակ մը քանկրէն, բռած է վիրաւորը, յայտնելով նաեւ թէ լաւնալու համար դէթ քանի մը ամսուան խնամքի կը կարօտի:

Աղջի խօսքերէն ցնցուած էի կարծես, լսելով անճառնի չէշտը գեղացիի ձայնին եւ բառերուն կո՛շտ գլորումը իր բերնէն, ինչ որ քիչ մը առաջուան հմայքս պիտի ցնդեցնէր, քիչ մնաց: Բայց վայրկեանէ մը, համոզուեցայ թէ նոյն փափկասիրտ, գորովոտ հայրն էր ինքը, որ այն այն պահուն իսկ փուշի վրայ էր, կարծես աչքը ետեւը՝ վախնալով թէ մի՛ զուցէ անդին տղան արթնցած ըլլայ ու նեղուի մինակ: Ուստի սրտանց կ'ունկնդրեմ իր բառերուն, ջանալով շատ հեղ զօրութեամբ հասկնալ իր բնագաւառին յատուկ անծանօթ բառերն ու ոճերը: Շատ չեմ խօսիր սակայն, ես՝ ա՛յնքան փղձկելու մօտ կը զգամ ինքզինքս... եւ կարճ բառերով միայն կը պատասխանեմ իր յուզիչ հարցումներուն:

Բարա՛կ ճիչ մը, տքալու ձայնին միացած, ոտքի կը ցատկեցնէ ծերուկ գեղացին, որ երկու քայլափոխով՝ արթնցող զաւկին քով կը հասնի:

Ու կը լսեմ, ներսէն, ողբերգը խօսակցութիւններուն.—հիւանդ տղեկը, գեղջուկի միամտութեամբ իր երազը կը պատմէ, տքալով ու նազանքոտ ընդհատումներով: Յետոյ, գուրգուրանքոտ բառերու ընդմէջ, շշուկներ կը լսեմ. հայրն է՝ որ տղուն երազի վախը փարատել կը ջանայ գորովոտ համբոյրներով:

* *

Տղուն վրայ հսկող հայրը, երիկուան մօտ իր տեղն է նորէն, չեմքին վրայ: Դէմքը ծայրայեղ յուզում մը կ'արտայայտէ: Վարի բակէն ու դուրսէն՝ աղմուկներ կու գան. արհեստաւորներու մըրմուռը, շրջուն փերեզակներու կոչին միացած՝ կեանքի, գործունէութեան շահաւէտ եռուզեռ մը կը ցուցադրեն: Ան, ծերուկ գիւղացին, կը նայի յուսահատ, մաճէն եւ արօրէն բաժնուած հուժկու ձեռքերը ծունկերուն վրայ: Գործեր, լքուած շահեր չունի՞ ինքն ալ, կը խորհիմ, անշուշտ արտն ու ափը իրեն կը սպասեն, անդին. եւ ո՛վ գիտէ՝ ի՛նչ հասոյթներ կը փճանան օրաւուր: Ու յետոյ, ի՛նչպէս մոռնալ ամէն բան, ձգել ամէն վայելք, ամէն շահ եւ՝ ճգնաւորի համբերութեամբ՝ լուռ ու անխօս սպասել օրերով, ամիսներով: Ծնողական սէրն անձնազոհութիւ՛ն մըն է ուրեմն:

Այսպէս կը մտածեմ, մինչ միեւնոյն ատեն աչքիս առջեւ կու գայ պատկերաշարն ա՛յն դէմքերուն՝ որոնք ցաւագին հակադրութեամբ մը միւս եզրը կը կազմեն:—Հայրեր՝ որոնք իրենց տղոց կեանքին իսկ փրկելու համար՝ ամենափոքր անհանգստութիւն մը յանձն չպիտի առնէին: Հայրեր՝ որոնք իրենց երկրորդ կնոջ քէյֆը չաւրելու, զայն աւելորդ բեռէ մը ազատելու համար՝ փողոց կը նետեն հինէն մնացած որբերը, նո՛յն իսկ հիւանդ ըլլան անոնք՝ թէ առողջ: Եւ վերջապէս բոլոր անոնք՝ որ պտղալէս պիտի խնդային զաւկին վրայ հսկող սա ծերուկ հօրը վըրայ:

Սակայն, գաղափարներու յանկարծ զուգորդութեամբ մը, սիրտս կը [illegible], յիշողութեանս մէջ անջինջ մնացող այն հին պատկերին անդրադառնալով, պզտիկուց՝ մօրս ինծի ճանչցուցած լուսանկարին, որուն վրայ տեսնելով ցուցամատը կ'ըսէր ան ինծի.—հայրի՛կդ է ան: Ու նորէն կ'արթննան յուշերն անցեալին, որոնց մէջէն կը հաւաքեմ, իրարու կը միացնեմ մանկութեանս միամտուկ հաճոյքը՝ հայրիկիս նուիրուած, անով մոռնալու համար ամէն բան, մոռնալու նոյն իսկ պանդուխտի խցիկիս տխուր միայնութիւնը, եւ բացակայութիւնը՝ անցեալի այդ սիրուած դէմքերուն:

Ան ատեն, հիացումի նման զգացում մը կը գոյանայ ներսս, դրկից չեմքին վրայ սառասող այդ գիւղացի ծերուկին հանդէպ. առաւօտէ ի վեր կազմած համարումս կ'աւելնայ, կը յորդի. հայրական սիրով վառուած այդ մարդը կը փոխուի, բոլորովին տարբեր անձ մը կը դառնայ աչքիս: Կը զգամ որ՝ իմ ու իր մէջ եղող լայն խրամատը կը գոցուի, այդ պահուն իսկ. եւ ես՝ որ պիտի խորշէի երբեմն իր գեղջուկի ինքնութենէն, հիմա կը նախանձիմ՝ քիչ մը անդին, հաստ կտաւէ անկողնին մէջ պառկող տղուն, կ'ուզեմ անոր եղբայրն ըլլալ: Ու սրտի խորունկ փղձկումով, հարցում մը կու գայ շրթունքիս, առանց սակայն, արտասանելու. հարցում մը՝ զաւկին վրայ հսկող հօրը հասցէին.

—Ինծի՛ ալ հայրիկ կ'ըլլա՞ս:

Տիարպէքիր, 25 Ապրիլ Լ. ՍՐԱՊԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԻ
Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ
ԵՒ ԻՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Է

Քիչ մըն ալ խօսինք տեղեկագրի մէջ յիշուած այն պաշտօնագրին նկատմամբ, այսինքն՝ 1762էն գրուած հջօճճէթի մը, զոր քանիցս յիշելու առիթ ունեցանք, եւ որու կրթնելով Յանձնաժողովը իր պատմութեան հիմը կը դնէ, ըսելով. «Իզմիրի հայ գաղթականութիւնը ասկէ մօտաւորապէս 200 տարի առաջ հաստատած է հիւանդանոց մը (միսաֆիրխանէ) նոր ի նորոյ գաղթող պարսկահայ (էրամիլէի աճէմ) պանդուխտներու համար: Այս հիւանդանոցը 100 տարիի չափ գոյութիւն ունենալէ եւ վերոյիշեալ թուականէն տասը տարի առաջ կործանելէ յետոյ՝ վերաշինուած է:» Սա պայմանաւ որ ոչ երբ հիւանդանոց, ոչ ալ երբ աղօթատեղի գործածուի ան, եւ կ'երեւի, կ'ըսէ Յանձնաժողովը, այս արգելքը հետզհետէ մեղմացած է, զի 1790էն «խասթալար օտասը էվգաֆընըն միւթէվէլլիսի» բացատրութիւնը գտներ է:

Այս տողերուն մէջ կամ այն է որ սըխալ մը կայ եւ կամ Յանձնաժողովը իր առաջն ունեցած քանի մը պաշտօնագիրները չէ կրցած լաւ բաւականին մեկնել եւ անոնց մէջ պէտք եղած կապը գտնել, հիմ դնելու համար իր պատմութեան:

Արդարեւ, ասկէ 200 տարի առաջ ըսելով՝ կը հասկնանք 1700ը եւ անկէ մօտաւորապէս 100 տարի ետքը գոյութիւն ունեցող չէնք մը կը հասնի 1800ին. բայց 1762էն տասը տարի առաջ ըսել՝ կը նշանակէ 1752ին, ասոնցմէ ո՞րն է ուղիղը: Բայց թողունք այս կէտը, զի Յանձնաժողովէն աւելի քաջ գիտենք եւ շատեր ալ կը վկայեն որ 1801էն շատ առաջ հիւանդանոցի արդի գետնին վրայ չէնք մը կար, թէեւ Յանձնաժողովը սխալ եւ ընդհանրացած կարծիքի մը համաձայն, 1801ի շինութիւնը առաջին շինութիւնը չէ, այլ վերաշինութիւն է ըսելով կը կարծէ նոր բան մը ըսած ըլլալ, միայն թէ այն չէնքը հիւանդանոց չէր:

Զի՞նք գիտեր թէ Յանձնաժողովի մէջ առաջ բերուած «միսաֆիրխանէ» եւ «Էրա-

ԹԵՐԹՕՆ (12)

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏԸ

Դ.

Թիւլիւրս այդ պառաւը ընտրած էր իբր ամէնէն աղքատը, որպէս զի իր որսացած ձուկն ու երէն քաղաք տանելով ծախէր: Թիւլիւրս առատաձեռնօրէն անոր հետ կը բաժնէր գոյացած շահերը, որով պառաւը կրնար հոգալ իր հիւղակին պէտքերը: Պառաւը միակ անձն էր՝ որուն կ'այցելէր Թիւլիւրս, երբ ձկնորսութենէ եւ մենութենէ յոգնած ըլլար: Բերկիւղէքի խրճիթը կեդրոնատեղին էր Դատարկապորտին:

Երկու-երեք անգամ տեսնուած էր ան գաւազան մը ի ձեռին, որ Պրըթանէէն կ'անցնէր հետիոտն. ո՛չ ոք կրցած էր հասկնալ անոր գացած տեղը: Իր խորհրդաւոր ճամբորդութիւններէն մէկէն դարձին, իր հետ բերած էր դեռատի եւ աղուոր աղջիկ մը, զոր պրըթոն պառաւին խնամքներուն յանձնած էր: Բօլրէթն էր աս: Ո՞ւրկէ կու գար այդ աղջիկը եւ ո՞վ էր. ո՛չ ոք բան մը գիտէր այդ մասին: Թիւլիւրս բաւականացած էր ըսելու պառաւին թէ փոքրիկը իրեն ձգուած էր խեղճ օրհասական կնոջ մը կողմէ եւ թէ իրեն պարտք մը սեպած էր մեծցնել զայն: Պառաւ Պրըթօնը շատ հետաքրքիր չէր, ուստի առանց երկարօրէն հարցաքննելու Դատարկապորտը, սկսած էր պէտք եղած հոգածութեամբ նայիլ Բօլրէթը, իբր թէ իր ճշմարիտ զաւակը ըլլար:

Թիւլիւրս ա՛լ եւս չէր կրկնած իր խորհրդաւոր ճամբորդութիւնները, բայց յաճախ կ'երթար Ֆիկլէի խրճիթը: Դեռատի աղջկան վրայ շատ կը գուրգուրար, որ զինքը տեսնելուն պէս ուրախութեամբ կը ցատկռտէր: Թիւլիւրս կը փայփայէր զայն, աղուոր խեցիներ ու խաղալիկներ կը տանէր, զորս գնած էր շրջուն գրավաճառներէ: Բայց դիտելի էր որ բնաւ չէր համբուրեր զայն եւ մերթ դէմքի տխուր եւ դառն արտայայտութեամբ մը կը դիտէր զայն: Իրաւ է որ հետզհետէ նուազ հազուադէպ կ'ըլլար այս վերջին պարագան: Անշուշտ ատիկա արդիւնքն ըլլալու էր ցաւագին յիշատակի մը, որուն սաստկութիւնը կը մեղմանար օրէ օր: Մընաց որ այդ յիշատակին պատճառած ցաւը չզգալու համար երկու միջոցներու կը դիմէր, այն է ծայրայեղ յոգնութիւն եւ գինովութիւն: Այո՛, այս վերջին աղետաբեր մոլութիւնը ունէր Թիւլիւրս, որուն մէջ դժբախտութիւնն ու մենութիւնը ջըլատած էին արժանապատուութեան զգացումը: Սակայն պէտք է ըսել որ Թիւլիւրս այն ատեն միայն կը գինովնար, երբ ի զուր կը փորձէր մարմինի չարաչար յոգնութիւններով հանդարտեցնել մտքի յուզումներն ու վրդովումները: Գինովութեան միջոցաւ կը ջանար ցրուել ո՛չ միայն իր անցեալին մղձաւանջիկ ցոլքերը, այլ եւ երազանքի ու մղձաւանջոտութեան մէջ թաթխուած այն մտածումները՝ որոնք կ'ազդէին իր հիւանդ ու վիրաւորուած հոգիին վրայ, որ խանդավառ ու կորովի մնացած էր դեռ:

Սակայն հիմա այդ երկու հակաթոյներէն ա՛լ մէկին դիմելու կը խորհէր, երբ յամրաբար կը յառաջանար, սիրտը խորտակուած ու միտքը պաշարուած տարտամ բանաստեղծութեամբ մը: Մարքիզուհիին ըրած նուէրին ազդեցութեան տակ կը գտնուէր տակաւին: Մտախոհութիւնը ցրուելու համար ո եւ է ճիգ չէր ըներ, այլ լուղորդի մը պէս, որ ի զուր դիմադրելէ յետոյ հոսանքին դէմ, ինքզինքը կը ձգէ բոլորովին, անիկա ալ իր սիրական մտաղաղման մէջ թաղուած էր ամբողջ էութեամբ:

Այսպէս, Դատարկապորտը հասաւ պրըթօն պառաւին խրճիթը: Բերկիւղէք դրան վրայ նստած կը մանէր, անհամբերութեամբ սպասելով Թիւլիւրսի գալստեան: Դեռատի պրըթօնցի կին մըն ալ պառաւին քով նստած կը մանէր: Լուսինը իր տժգոյն լոյսով երեւան կը հանէր երկուքին դէմքերը: Երբ Թիւլիւրսի գալը նշմարեցին, իրենց գործը ձգեցին եւ դէմքերնին ուրախ արտայայտութիւն մը առաւ:

—Նայէ՛ Թիւլիւրս կու գայ:

—Վերջապէս, ըսաւ գեղջկուհին:

Ու ոտքի ելլելով դեռատի աղջիկը վազեց դէպի անոր կողմ: Դատարկապորտին մօտեցած պահուն քիչ մը կարմրեցաւ դեռատի դեղջկուհին, որ իր թարմագեղ ու բարի դէմքով, իր կապոյտ ու միամիտ աչքերով, իր բարեձեւ հասակով, եւ մաքուր ու շնորհալի կացուածքով տեսողութեան հաճոյք կը պատճառէր վայրի վարդի մը պէս: Հազիւ տասնըվեց տարու կար, թէեւ աւելի տարօք կ'երեւար, եւ ծանրախոհ կերպարանք մը ունէր, ինչ որ պրըթօնցի աղջիկներուն մէկ յատկանիշն է:

—Բարի իրիկուն, պարոն Թիւլիւրս, ըսաւ աղջիկը արտայայտիչ ձայնով մը, ձեռքը երկարելով անոր:

—Դուք հո՞ս, Մարիանի՛ք, ըսաւ Դատարկապորտը, ապշահար եւ գոհ կերպարանքով մը:

—Մեծ-հայրը հիւանդ է, պարոն Թիւլիւրս. այս իրիկուն եկայ, զայն խնամելու համար: Այս պահուս կը քնանայ եւ ես մայր Բերկիւղէքի քով եկայ, որ ձեզի կը սպասէ:

(Շարունակելի)

մինչեւ ահէմ» բառերը՝ յիշատակուած հէճճէթներէ՛ն քաղուած են թէ իր գիւտերն են, զի Յանձնաժողովը կը զգուշանայ այս կէտերու վրայ ծանրանալու՝ անշուշտ, օձիքը ձեռք չտալու համար: Բայց եթէ հէճճէթներէ քաղուած բառեր ըլլան անոնք, Յանձնաժողովի ըսածները չեն բաւեր հաստատելու, զի իրենց մէջէն ո՛վ կրցեր է ստուգել եւ որոշել թէ 1762ին գրուած հէճճէթը կը պատկանի ճիշդ արդի հիւանդանոցի գետնին. ո՛վ զանազաներ եւ հետազօտեր է նոյն պաշտօնագրին մէջ նշանակուած «հուտուտ»ները:

1700ի միջոցներուն հիւանդանոցի այժմու վայրը բոլորովին քաղքէն դուրս էր. ապացոյց, գրեթէ յիսուն տարի առաջ՝ ո եւ իցէ բնակութիւն չի կար «Թապախանէ» ըսուած վայրը, եւ ասիկա լսած ենք ականատես անձերէ. այս կէտին ստուգութեան տարակոյս չի մնար, երբ խորհինք թէ խաղախորդարան մը, որ ցարդ կանգուն է եւ որմէ նոյն վայրը առած է իր անունը, սովորաբար քաղքէն դուրս կը շինուի: Նոյնը պիտի ըսենք պասմախանէի համար, որ 1790էն առաջ շինուած է. նեղ ու ոլորապտոյտ փողոցներով եւ փայտաշէն ու նօսրակազմ բնակարաններով ծածկուած թաղերէն՝ Պասմախանէի պէս կրակով աշխատող վտանգաւոր գործարան մը՝ կարելի եղածին չափ հեռացնել շատ բնական էր: Անոր կից գտնուած Թրքաց գերեզմանատունը ու տեղւոյն «Զօրաք քաբու» անունը՝ կրկին ապացոյցներ են թէ այսօրուան Հայոց Թաղի այդ մասը դեռ քիչ առաջ քաղքի ծայրը կը կազմէր:

Արդէն Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին, որ 1688ին վերաշինուած է, իր ընդարձակութեամբ փայլուն ապացոյց մը կը ներկայէ թէ նոյն վայրն ալ ժամանակ մը քաղքի ծայրը կը գտնուէր. իրօք քանի մը արտավար գետնի մը, ինչպէս է Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիի գետինը, իր գերեզմանատան, այլ եւ այլ կալուածներու եւ վարժարանի գետնին հետ մէկտեղ՝ քաղքի մը կեդրոնին մէջ՝ տիրանալ գրեթէ անկարելի է:

Արդէն հաստատուած իրողութիւն մըն է թէ սկզբան Հայոց Թաղը այժմու տեղը չէր, այլ արդի Թրքաց Թաղին մէջ եղած է. հոն Հայերը եկեղեցի մըն ալ ունեցած են ինչպէս եւ անոր կից գերեզմանատուն մը: Թեվընօ, որ 1656ին եկած է քաղաքս, կ'ըսէ թէ Հայերը երկու եկեղեցի ունին: Տարակոյս չկայ որ մէկը Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին ըլլալ պէտք է, միւսն ալ հնագոյն եկեղեցին՝ վերի Թաղը: Այս վերջին Թաղէն՝ Հայերը դէպ հիւսիս արեւմուտք պարապ գետին գտնելով հետզհետէ սկսած են հաստատուիլ եւ բնական է ենթադրել թէ այդ անշէն վայրի մէկ ծայրը յաջողած են ձեռք ձգել ընդարձակ գետին մը, այն է Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին արդի գետինը:

ԱՏՈՄ

Արտաքին Լուրեր

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Հաշտութեան բանակցութիւններ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Պ. Պալֆուրի յայտարարութիւնը.— Ընդհանուր տպաւորութիւնը.— Նախարարաց խորհուրդը.— Առաջարկուած պայմաններ.— Պօէր պատուիրակներ.— Վերջին ճակատամարտ մը:

Հեռագիրը ծանոյց երէկ Անգլիոյ եւ Պօէրներուն միջեւ հաշտութեան կնքուած ըլլալը, որ ուրախութեան աննկարագրելի ցոյցերու պատճառ եղաւ Լոնտոնի մէջ: Ժողովրդեան ահագին բազմութիւն մը կը պտտի Լոնտոնի մեծ հրապարակներուն վրայ, կ'երգէ, կը պարէ եւ «Հուրրա»ներ կ'արձակէ: Եկեղեցիներու զանգակները կը հնչեն: Եկեղեցիներուն մէջ քարոզիչներ կ'աւետեն այդ լուրը: Լորտ Քիչնէրի հեռագիրը խոշոր տառերով գրուած է քաղաքապետութեան պաշտօնարանին վրայ: Հանրութիւնը զայն շրջապատած է եւ ազգային երգը կ'երգէ: Պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ Պօէրները ետ կեցած են իրենց անկախութենէն եւ գրեթէ անպայման կերպով անձնատուր եղած են: Թրանսվալի պատերազմը սկսաւ 1899 հոկտեմբեր 22ին եւ աւարտեցաւ 1902 մայիս 31ին, որով 951 օր տեւեց: Անգլիոյ կառավարութիւնը իբրեւ պատերազմի ծախք 250 միլիոն անգլ. ոսկի ծախսեց: Հաշտութեան բանակցութեանց վերջին կէտերուն վրայ սա տեղեկութիւնները կը քաղենք երէկ իրիկուան Թղթաբերով առնուած եւրոպական լրագիրներէն.

Լոնտոն, 29 մայիս.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին այս իրիկուան նիստին մէջ Սըր Հէնրի Քէմպպել Պէնըրմէն հարցուց Պ. Պալֆուրի թէ յառաջիկայ շաբթուն ինչ խնդիրներ պիտի գտնուին օրակարգին վրայ: Պ. Պալֆուր պատասխանեց.

«Երկուշաբթի օրը կը յուսամ Ժողովին հաղորդել վերջերս հարաւային Ափրիկէի մէջ կատարուած բանակցութեանց արդիւնքը: Սակայն բացարձակ վստահութիւն մը չունիմ թէ այդ տեսակ զեկոյց մը պիտի կրնամ ընել, եւ միւս կողմէ, մինչեւ որ կարելի ըլլայ ընել այդ յայտարարութիւնը, չեմ կարծեր որ, ինչպէս ըսի, հարկ ըլլայ ելմտացոյցին վրայ վիճաբանիլ: Քանի մը օր առաջ պարբերութիւն մը արտասանեցի, որուն տարօրինակ մեկնութիւն մը տրուեցաւ: Ըսի թէ, իմ կարծիքովս, պէտք չկար զբաղելու ելմտացոյցով այն միջոցին, երբ ուրիշներ կային նժարին մէջ: Այս խօսքերուս արտառոց իմաստ մը տրուեցաւ, իբրեւ թէ ակնարկած ըլլամ Նախարարաց Խորհուրդին մէջ անհամաձայնութիւն մը տիրելուն՝ ելմտացոյցին նկատմամբ: Այդպէս չէ: Խնդիր մը միայն կար՝ այն էր գիտնալ թէ կարելի էր ժողովէն խնդրել որ ելմտացոյցը քննէ՝ հարաւային Ափրիկէի մէջ կատարուած բանակցութիւններու [illegible] վիճակին վրայ տեղեկութիւն մը չառնուած: Նկատելով որ բացարձակապէս յայտնի չէ թէ երկուշաբթի պիտի կրնամ վերջնական յայտարարութիւններ ընել, չեմ կարծեր որ պատեհ ըլլայ ծանուցանել թէ նոյն օրը նկատողութեան պիտի առնենք ելմտացոյցը: Կ'առաջարկեմ ուրեմն որ երկուշաբթի եւ երեքշաբթի հանրային կրթութեան օրինագիծը նկատողութեան առնուի եւ չորեքշաբթի ալ խորհրդարանական յանձնաժողովը զբաղի ելմտացոյցով:»

Պ. Պալֆուրի այս յայտարարութիւնէն ետքը մեծ ոգեւորութիւն տիրեց խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ: Երկու կուսակցութեանց երեւելիներն ալ միաձայն կարծիք կը յայտնէին թէ նախարարութիւնը երկուշաբթի իրիկուն պիտի ծանուցանէ հաշտութեան կնքուած ըլլալը: Հեռագրական գործակալութիւնները զեկոյցներ հաղորդելով լրագիրներուն՝ ծանուցին թէ հաշտութեան կնքումը մօտալուտ է: Սակարանին մէջ այնքան խանդավառութեամբ չընդունուեցան Պ. Պալֆուրի խօսքերը, վասն զի անգլիական քոնսոլիտէի գինը գրեթէ չբարձրացաւ: Քաղաքական շրջանակներուն մէջ միաձայն կարծիք մը կը տիրէ թէ պատերազմը աւարտած է եւ թէ Թագաւորը երկուշաբթի յայտարարութիւն մը պիտի ղրկէ Խորհրդարանին:

—Երէկ իրիկուն Բրէթօրիայէն ընդարձակ եւ կարեւոր հեռագիր մը եկաւ, որով նախարարները այս առտու գումարուեցան: Հրաւէրը կէս գիշերին ուղղուած ըլլալով, առտուան լրագիրները չիմացան: Նիստը տեւեց մէկ ժամ: Այս շաբթու նախարարներու այդ երրորդ նիստը ըլլալով, արտաքին գործոց պաշտօնարանին շուրջը այնքան շատ բազմութիւն հաւաքուած չէր:

—Անգլիոյ կառավարութիւնը, երէկ իրիկուն, հեռագիր մը ստացաւ Լորտ Քիչնէրէն՝ ծանուցանող թէ Պօէր պետերը, իրիկուան, Վէրէնիկինկ ուղեւորեր են, Անգլիոյ վերջնական պայմանները հաղորդելու Պօէր ներկայացուցիչներու ընդհանուր ժողովին: Անգլիոյ կառավարութիւնը շաբթուն սկիզբը առաջարկած պայմաններուն վրայ բաւական զիջումներ ըրած է: Լորտ Քիչնէրի տպաւորութեանը նայելով, Պօէր պետերը իրենք իսկ տրամադրութիւն ցոյց տուեր են իրենց պատուիրակներուն յանձնարարել որ ընդունին այդ պայմանները: Շալք-Պուրկէրի, Լուի Պոթայի եւ ուրիշ պետերու կարծիքին նայելով, գրեթէ ապահով կը նկատուի թէ Վէրէնիկինկ հաւաքուող պատուիրակները պիտի ընդունին այդ պայմանները:

—Թայմզ ալ Բրէթօրիայէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ Պօէրները, եթէ կարծիքի յանկարծական փոփոխութիւն մը տեղի չունենայ, քիչ օրէն պիտի ընդունին իրենց առաջարկուած պայմանները:

—Վէրէնիկինկի մէջ պօէր պատուիրակներու ժողովատեղին քառակուսի է եւ սովորական վաթսուն վրաններէ կը բաղկանայ: Ելեքտրական լոյս կը գործածուի եւ առատ ջուր կայ: Անգլիական բժիշկներ կան պատուիրակներուն տրամադրութեան տակ: Սնունդն ալ շատ լաւ է: Պօէրները իրենց պարապ ժամանակները զանազան խաղերով կ'անցընեն. վերջերս ֆութպօլի մրցում մը կատարուեցաւ Թրանսվալցիներու եւ Օրանժցիներու միջեւ: Սկովտական զինուորներ պատուակալ պահակութիւն կ'ընեն:

—Մայիս 25ին Ալլուալ-Նորթի եւ Ճէյմսթաունի միջեւ, Բարկլայի գաղթավայր, ընդհարում մը տեղի ունենալով Անգլիացիներէն սպայ մը ու հինգ զինուորներ ծանրապէս վիրաւորուեր են:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարներուն հրաժարականը.— Երեսփոխանական ժողովին ատենապետը.— Տեսակցութիւն մը:

Բարիզ, 29 մայիս. — Նախարարաց Խորհուրդը, որ երէկ գումարուեցաւ, որոշեց որ դահլիճը իր հրաժարականը մատուցանէ Հանրապետութեան Նախագահին. բայց այս մասին անմիջապէս պաշտօնական զեկոյց մը պիտի չըլլայ հանրութեան: Այդ յապաղման համար երկու պատճառներ կան, առաջինը անձնական է. շաբաթ օրը Պ. Լուպէ Մոնթէլիմար կ'երթայ այցելութիւն տալու իր մօրը. միւս պատճառը քաղաքական հանգամանք մը ունի՝ այն է որ Պ. Լուպէ, նոր դահլիճին կազմութեանը մասին հարկ եղած ձեռնարկները ընելէ առաջ կը փափաքի սպասել Երեսփ. Ժողովին նոր ատենապետին ընտրութեանը: Ինչպէս յայտնի է, այդ ձեռնարկները սովորաբար կը սկսին Երեսփ. Ժողովին եւ Ծերակոյտին ատենապետները նախագահական պալատը հրաւիրելով: Հիմա Պ. Տէշանէլը պէտք էր հրաւիրել, քանի որ մինչեւ կիրակի ան է Երեսփ. Ժողովին ատենապետը: Ժողովը այդ օրը պիտի ընտրէ նոր ատենապետը, հաւանօրէն Պ. Լէօն Պուրժուա ատենապետ պիտի ընտրուի (ինչպէս հեռագիրը երէկ ծանոյց.— Ծ. Խ.): Պ. Լուպէ երեքշաբթի Մոնթէլիմարէն Բարիզ պիտի դառնայ, եւ նախարարութեան հրաժարականին պաշտօնական զեկոյցը չորեքշաբթի պիտի հրատարակուի: Պ. Վալտէք-Ռուսօ չորեքշաբթի իրիկուն տեսակցութիւն մը ունեցաւ Հանրապետութեան նախագահին հետ բայց արդիւնքը տակաւին յայտնի չէ:

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ ԿՈՄՍԸ

«Ֆիկարօ»ի թղթակցին հետ տեսակցութիւն մը.— Եռեակ Զինակցութիւնը.— Ֆրանսեւռուս դաշնակցութիւնը.— Անձնական տպաւորութիւններ:

Բարիզ, 29 մայիս.—Ֆիկարօ կը հրատարակէ իր Թղթակցին տեսակցութիւնը Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին հետ, որ ի մէջ այլոց սա յայտարարութիւնները ըրած է.

«Երրեակ Զինակցութիւնը փոփոխութեան պէտք չունի. ինչ որ էր ան պիտի մնայ՝ այն է պաշտպանողական եւ խաղաղասիրական կազմակերպութիւն մը: Պ. Բրինէթի յայտարարեց թէ դաշնադրութեան մէջ որ եւ է հատուած եւ կամ յաւելուած յօդուած չկայ որ յարձակողական ըլլայ Ֆրանսայի դէմ: Առանց վերապահութեան կը ձայնակցիմ այդ յայտարարութեան: Ֆրանքեւռուս դաշնակցութեան պէս Երրեակ Զինակցութիւնն ալ անդորրութեան եւ երաշխաւորութեան ապահովութիւն մըն է, եւ անոնց պէս ալ պիտի մնայ ապագային մէջ: Յաճախ ըսած եմ եւ հիմա ալ երջանիկ եմ ձեզի կրկնելով թէ այդ երկու մեծ կազմութիւնները սիւներն են միեւնոյն շէնքին որ խաղաղութեան շէնքն է: Ամէնքս ալ հոն հաստատուած ենք, աւելի կամ նուազ հանգստաւէտութեամբ, ժամանակին եւ տեղին համաձայն: Ընդհանուր առմամբ այս կացութիւնը իր ամբողջութեանը մէջ շատ լաւ է. շատ հազուադէպ է որ քաղաքական հորիզոնը այսքան նուազ սեւ կէտեր պարունակէ:» Ֆոն Պիւլով կոմսը խօսակցութիւնը անձնական կէտերու դարձնելով խօսեր է Բարիզի եւ Պերլինի վրայ. յիշեր է թէ 1879էն 1884 Բարիզի գերման դեսպանատան մէջ քարտուղարի պաշտօն վարած եւ նոյն թուականին ճանչցած է Կամպէթան: Ֆոն Պիւլով կոմսը ըսեր է նաեւ թէ ֆրանսացի երկու օրագրողներ ինքնաշարժ կառքով Գերմանիայէն անցած են՝ Բեդերսպուրկ երթալու համար: Վիլհէլմ կայսրը շատ հետաքրքրուեր է անոնց ուղեւորութենէն. ուստի հրաման տուեր է ամէն դիւրութիւն ընծայել ֆրանսացի երկու օրագրողներուն:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վիճաբանութիւն Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցը.— Նաւային շինութիւններ.—Անգլիոյ նաւատորմը եւ ուրիշ տէրութեանց նաւային ուժը:

Երեսփ. Ժողովի անցեալ հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ վիճաբանութեան ենթարկուեցաւ նաւային շինութեանց վարկը: Սըր Չարլս Տիլք ըսաւ թէ ֆրանսական Խորհրդարանին մէջ կատարուած վիճաբանութիւնները շատ կարեւոր են եւ ցոյց կուտան թէ լաւ գաղափար չեն կազմած անգլիական շոգենաւերուն մէջ գործածուած նոր շինուածաձեւերուն վրայ: Ֆրանսայի փորձագէտները կ'ըսեն թէ մենք չափազանցած ենք արագութիւնը եւ թէ մեր կատարած փորձերը գոհացուցիչ չեն: Անոնք ֆրանսական Խորհրդարանին առջեւ քանիցս յայտարարեցին թէ Բանքրուսի ձեւով շինուած նաւերը չեն կրնար դիմանալ երկրորդ կարգի սպառազինում ունեցող նաւերու ռմբակոծման: Ֆրանսայի ծովային նախարարը ըսաւ թէ անոնց զրահները կրնան ծակել արագահարուած թնդանօթներէ: Պ. Արնոլտ Ֆորսթէր յայտնեց թէ 1901 ապրիլ ամսէն ի վեր, Անգլիա գնած էր 35 նաւ եւ 75 հատ ալ շինելու ձեռնարկած էր, որուն 14ը զրահաւոր եւ 24ը յածանաւ: Ինը միլիոն անգլիական ոսկի ծախսած է նաւային շինութեանց համար, մինչ գերման ծովային ելմտացոյցին մէջ 10 միլիոն յատկացուած է եւ ֆրանսականին մէջ՝ 12 միլիոն: Ծովային նախարարութիւնը որոշած է չյապաղեցնել յառաջիկային կատարուելիք շինութիւնները: Տեւական կերպով պիտի գործադրէ նաւային ելմտացոյցը: Արդէն իսկ մեծ յառաջդիմութիւն ըրած է զեղչելով շինութեան պայմանաժամները եւ զրահներուն հայթայթումը: Ընդծովեայ շոգենաւերու փորձերը արտադրեցին այն արդիւնքը, որ իրենցմէ կը սպասուէր: Պ. Արնոլտ Ֆորսթէր նպաստաւոր կարծիք յայտնեց նոր յածանաւերու մէջ գլանաձեւ ու խողովակաձեւ կաթսաներու գործածութեան մասին: Բանախօսը աւելցուց թէ այդ դրութիւնը ընդունուած է աւստրիական եւ հոլանտական մարտանաւերու շինութեանց մէջ եւ մանաւանդ ինչ որ կարեւոր է գերմանականին մէջ: Լորտ Ջորջ Պերէսֆորտ ըսաւ թէ Միջերկրականի ֆրանսական նաւաբաժիններէն մէկը աւելի արագընթաց է անգլիականէն, բայց անգլիական նաւատորմին արագութիւնը, իր ամբողջութեանը մէջ, եթէ ոչ գերազանց, գէթ հաւասար է ֆրանսական նաւատորմին արագութեան:

ԻՒՄՊԷՐ—ՔՐԱՈՒՖՕՐՏԻ ԳՈՐԾԸ

Դատական նախկին նախարար Պ. Կիւսթավ Իւմպէր.—Պ. Պոնթուի կարեւոր մէկ յայտարարութիւնը.— Սպանութիւններ.— Ձերբակալութիւններ.— Պերլինի մէջ.— Մա՞նչ թէ աղջիկ.— Ձերբակալման պարգեւ.—Կիւսթավ Իւմպէրի այրին.—Վերջին տեսակցութիւն:

Բարիզի լրագիրները կ'ուզեն գիտնալ թէ Տիկին Իւմպէրի աները՝ Պ. Կիւսթավ Իւմպէր, դատական նախկին նախարար (1882), ինչ դեր խաղացած է իր ճարտարամիտ հարսին այն հրաշալի խաբեբայութեան մէջ զոր քանի տարի շահագործեց: Պ. Կիւսթավ Իւմպէր միթէ անշահ պաշտօնատար մը եղած է թէ իր դիրքին բերմամբ ձեռնտու եղած է հարսին շահատակութիւններուն: Բարիզեան թերթերը նախ կ'ուզեն գիտնալ թէ Պ. Կիւսթավ Իւմպէր տեղեակ էր իրեններուն խարդախութեանց: Նաեւ թէ ինչ դեր կատարած էր 1882ի Իւնիոն Ժէնէրալ Ընկերութեան սնանկացման մէջ, որուն հետեւանքով Պ. Պոնթու ձերբակալուեցաւ եւ որ պատճառ եղաւ բոլոր բաժնետէրերու կործանմանը: Պ. Պոնթու պատասխանելով Բարիզի լրագրի մը կ'ըսէ թէ 1882ի այդ առումին վրայ ասկէ անօրինակ մանրամասնութիւններ գիտէ, բայց քանի տարի սպասելէ ետքը, քանի մը օր ալ պիտի կրնայ սպասել: Պ. Պոնթու կը յարէ թէ այն ատեն պիտի խօսի, երբ արդարութիւնը իր վճիռը արձակէ, եւ թէ Ֆրանսա պէտք է օր մը գիտնայ թէ ինչպէս իրմէ յափշտակեցին այն քանի մը միլիոն ֆրանքները, որոնցմով Իւմպէրի խումբը կրցաւ կազմել խաբեբայութեան իր առաջնակարգ մեքենան. նաեւ թէ նախարարին բարեկամները, իրենց զօրաւոր պաշտպանին աչք գոցելովը, ինչպէս գրպանեցին երեք հարիւր միլիոն ֆր.ի գումար մը: 1882ի դէպքերը հետեւեալներն էին.—Սակարանի մէջ Ա լա պէս խաղցող զօրաւոր սէնտիքա մը, որուն կը մասնակցէին Պ.Պ. Էրլանժէ ու Ժիւլ Լըպոտի, ահագին ոյժեր հաւաքած էին, որպէս զի Իւնիոն Ժէնէրալ Ընկերութեան բաժնեթուղթերը աւելի վար իջնան այն գիներէն՝ որոնցմով «բաց» ծախած էին. բայց գիները հաստատուն բռնուած ըլլալով հարկ եղաւ խուճապ մը առաջ բերել եւ նոյն իսկ, եթէ հարկ ըլլայ, կառավարութեան միջամտութեամբ դիմել: Պ. Պոնթու, որ այն ատեն Վիէննա կը գտնուէր, Իւնիոն Ժէնէրալի անդամներուն կողմէ Բարիզ հրաւիրուելով ինչ որ կարելի է ըրաւ Ընկերութիւնը վտանգէ ազատելու համար եւ յաջողելու վրայ ալ էր, երբ ձերբակալուեցաւ: Ասոր վրայ խուճապը սկսաւ, հազարաւոր ընտանիքներ կործանեցան եւ Պ.Պ. Էրլանժէ ու Լըպոտի եւ ընկերները հասան իրենց նպատակին:

—Թուլուզէն հետեւեալը կը հաղորդեն Բըթի Բարիզիէնի.— Դատական նախկին նախարար Պ. Կիւսթավ Իւմպէրի մասնակցութեան նկատմամբ նոր տեղեկութիւններ քաղուած են Օսոնէն ու Թուլուզէն: Մարի Թէրէզ Տօրինեաք, Պ. Ֆրէտէրիք Իւմպէրի հետ ամուսնանալէ առաջ, քիչ մը թեթեւաբարոյ ընթացք մը ունէր. բայց յայտնի է որ ժառանգութեան պատմութեան միակ հեղինակը այն չէ. այդ ժառանգութիւնը սկիզբները քանի մը միլիոն ֆր. էր միայն: Պ. Կիւսթավ Իւմպէր երբ հաշուակալութեան ատեանին ընդհանուր դատախազի պաշտօնին կոչուեր է, Տօրինեաքի մը ժառանգութեանը վերաբերեալ թուղթեր գտեր է: Այդ անձը, ծագումով Բորթօկալցի, հինգ կամ վեց միլիոն ֆր. թողած էր իր ժառանգորդներուն: Պ. Իւմպէր, այդ պատճառով, արտօներ է իր զաւակը՝ Ֆրէտէրիքը ամուսնանալ Մարի Թէրէզի հետ, որուն ընտանիքին արձանագրութիւնը՝ մարդահամարի տոմարներուն մէջ՝ խարդախել տուեր է: Քիչ ետքը Բորթօկալցիին հարստութիւնը 25 միլիոն ֆր.ի բարձրանալով Քրաուֆորտի ժառանգութիւնը եղեր է:

—Նէօյիի մէջ քանի մը տարիներէ ի վեր փոքր տուն մը կը բնակի տիկին Լիւսիէն Իւմպէր, Պաքուի ֆրանսական նախկին հիւպատոսին այրին եւ ազգականուհի Մարի Թէրէզ Տօրինեաքի: Տիկին Լիւսիէն Իւմպէր, իր էրկանը մահէն ետքը, Պաքուէն Ֆրանսա կը դառնայ եւ երկու զաւակներուն հետ՝ Ամէտէ, 16 տարեկան ու Բօլ-Ֆրէտէրիք, 15 տարեկան՝ Վիրօֆլէ կը հաստատուի: Օր մը այդ որդոցմէն Բօլ-Ֆրէտէրիք կախուած կը գտնուի. քաղաքին մէջ կ'ըսուի թէ տղան անձնասպան եղեր է: Այսօր տիկին Լիւսիէն Իւմպէր կը յայտարարէ թէ իր զաւակը այն տեսակ նպատակով մը սպաննուած է զոր ոչ կ'ուզէ եւ ոչ ալ կը համարձակի յայտնել:

—Լիլի մէջ Իւմպէր-Քրաուֆորտի գործը հետզհետէ մեծ շահեկանութիւն կը ստանայ: Հանրութիւնը այդ առթիւ կը յիշէ Պ. Շոթմանի սպանութիւնը 1899 յուլիս 24ին՝ խորհրդաւոր պարագաներու մէջ: Ոստիկանութիւնը հիմա վերստին քննութիւն կը կատարէ այդ գործին նկատմամբ: Պ. Շոթման մեծ գումար մը կը պահանջէր Իւմպէր ընտանիքէն: Կ'երեւայ թէ վկայ մը հաստատած է որ ոճրին օրը Պ. Շոթմանը ու Պ. Ռոմէն Տօրինեաքը տեսեր է երկաթուղիի կայարանին պիւֆէին մէջ, տաք վիճաբանութեան մը բռնուած: Կ'ըսուի նաեւ թէ Պ. Ռոմէն Տօրինեաք վակոնի մը մէջէն Շոթմանի դիակը գտնուած ատեն, կայարանը կը գտնուէր եղեր եւ թէեւ իր քրոջ պահանջատէրը ծանօթ էր իրեն, սակայն չէ ուզեր դիակը ճանչնալ, որուն ո՛վ ըլլալը յետոյ հաստատուեր է: Ոստիկանութիւնը նաեւ երեւան հաներ է սա պարագան թէ Իւմպէր ընտանիքին եղած վերջին փոխառութիւնը, որուն թուականն է 1896 յուլիս, երեք տարուան էր եւ թէ ոճիրը գործուած էր 1899 յուլիսին՝ այսինքն այն թուականին, երբ Իւմպէր ընտանիքը ստիպուած էր իր պարտքը հատուցանել:

—Պ. Շոթմանի եղբայրը ըսեր է Բըթի Ժուռնալի թղթակցին թէ իր եղբայրը բնաւ գործ չէ ունեցած Իւմպէր ընտանիքին կամ անոնց միջնորդներուն հետ եւ թէ ինք 1,000,000 ֆր. կորսնցուցած է այդ գործին խառնուելով:

—Ժուռնալ կ'իմանայ թէ երեք անձնաւորութիւններ պիտի ձերբակալուին, որոնք այնքան բարձր դիրք մը ունին որ անուննին չի կրնար տալ: Դատական պաշտօնեայ մը որուն անունը խառնուած է այդ գործին, քննութիւն պահանջեց:

—Իւմպէր ընտանիքին հաշւոյն շատ մը մոռցուած գործեր երեւան կը հանուին: Կ'ըսուի թէ երեք պահանջատէրներ որոնք իրենց առնելիքը ուզած էին, խենթացած են՝ ոսկերիչի մը կինը, [illegible] բժիշկի մը կինը եւ ուրիշ անձ մը:

—Պերլինի ոստիկանութեան իմաց տրուեցաւ թէ Իւմպէր ընտանիքը Ալեքսանդր հրապարակին արձաններէն մէկին մէջ տեսնուեր է, ուստի ձերբակալման հրամանագիրներ ղրկեց ամէն կողմ:

—Տիկին Իւմպէրի աղջկան՝ Օր. Էվի համար կ'ըսուի թէ մանչ է եւ ոչ թէ աղջիկ եւ թէ մայրը գիտմամբ իգական սեռի երեւոյթ տուած է անոր՝ իր խորհրդաւոր մեքենայութեանց գործիք ընելու համար: Այդ կերպով կը բացատրուի արտասովոր հասակը եւ ծայրայեղ զգուշաւորութիւնը «Օր. Էվ»ի, որուն հետ քիչ մնաց պիտի ամուսնանար Երեսփ. Ժողովին նախորդ ատենապետ Պ. Բոլ Տէշանէլ:

—Ֆրանսայի ներքին գործոց նախարարութիւնը 25,000 ֆր. պարգեւ խոստացաւ այն անձին, որուն տալիք տեղեկութեանց վրայ ձերբակալուին Իւմպէր ընտանիքին անդամները: Ոստիկանութիւնը արդէն շատ նամակներ ստացաւ, որով նախ դրամը կ'ուզուի, յետոյ տեղեկութիւն տալու պայմանով, բայց ոստիկանութիւնը բնականաբար չի խաբուիր այդ կարգի կասկածելի առաջարկութիւններէ:

—Պ. Կիւսթավ Իւմպէրի այրին, նամակ մը ղրկելով Բարիզի թերթերուն, հերքեց Կոլուայի այն լուրը թէ իր ամուսինը՝ Իւնիոն Ժէնէրալի կործանման հետեւեալ օրը 500,000 ֆր. յանձնելով պանքայի մը, հինգ-վեց ամիս վերջը ետ առեր է: Այրի տիկին Իւմպէր կ'ըսէ թէ վատահամբաւութեան դատ բացած է Կոլուայի տնօրէն Պ. Արթիւր Մէյէրի դէմ. նաեւ կը յայտարարէ որ իր էրիկը մեռած ատեն որ եւ է հարստութիւն չէ թողեր, բաց ի Պօղէլի տունէն զոր երեսունը հինգ տարի առաջ գնած էր:

—Կիւսթավ Իւմպէրի այրին, թղթակցի մը հետ տեսակցելով՝ յայտարարեր է թէ իր հարսը՝ տիկին Իւմպէր գաղտնի քարթ մը ղրկեր է իրեն, որուն վրայ «Կ'ուզեմ: Ունիմ: Պիտի ունենամ» եւ «ներողութիւն» գրուած էր: Սակայն այդ թուղթը քանի մը օր վերջը անյայտացեր է: Համբարձման տօնին առջի իրիկուն, եկեղեցիէն դառնալուն, իր տղուն հարսին եւ թոռանը հանդիպեր է: Տիկին Իւմպէր շատ յուզեալ է եղեր եւ ըսեր է թէ հրաժեշտ տալու եկած է իրեն, եւ թէ Սէն-Ժէրմէն պիտի երթայ մինչեւ ուրբաթ օրը հոն հանգչելու, վասն զի նոյն օրը թուղթերը պիտի քննուին եւ ինք կ'ուզէ ներկայ ըլլալ: Տղան Ֆրէտէրիք Իւմպէր շատ ընկճուած է եղեր եւ «Մայր իմ, դժբաղդ եմ, դժբաղդ» ըսեր է, արտասուելով: Թոռն ալ կուլայ եղեր:

ՔՈՒՊԱ

Նախագահ Պ. Էսթրատա Բալմայի առաջին պատգամագիրը.— Յարաբերութիւնները Մ. Նահանգաց հետ.— Մաքսային եւ վարչական խնդիրներ:

Նախագահ Էսթրատա Բալմա իր առաջին պատգամագիրը ուղղեց Խորհրդարանին: Նախագահը անոր մէջ շատ կը ծանրանայ Մ. Նահանգաց հետ եղած յարաբերութեանց վրայ եւ կ'ըսէ թէ այդ տէրութեան միջամտութիւնը Քուպայի անկախութեան պատերազմին մէջ, բոլորովին անշահախնդիր հանգամանք մը ունէր: Քուպա պարտի բարեկամական յարաբերութիւններ մշակել Մ. Նահանգաց հետ: Եւրոպայի մէջ ճակնդեղի շաքարին չափազանց արտադրութենէն առաջ եկած երկրագործական տագնապին անմիջական դարմանն է շաքարի ամերիկեան մաքսին վրայ զեղչ մը ընել: Նախագահ Պ. Բալմա պիտի ջանայ այդ զեղչը ձեռք ձգելու: Մնաց որ, Քուպայի Նախագահը չի վախնար որ դժուարութիւններ ծագին երկու երկիրներու միջեւ առկախ գտնուող քաղաքական եւ առեւտրական խնդիրներու կարգադրութեան մասին: Պ. Էսթրատա Բալմա մասնաւորապէս կը յանձնարարէ Խորհրդարանին, ելմտացոյցի պատրաստութեան համար աշխատիլ: Տակաւին յայտնի չէ թէ հանրապետական վարչութեան ծախքերը ինչպէս պիտի կրնան հոգացուիլ: Նախագահը իր պատգամագիրը կը վերջացնէ, մեծ գոհունակութիւն յայտնելով որ Ֆրանսա եւ Անգլիա, ի մէջ այլոց, ճանչցած են Քուպայի անկախութիւնը: Կը յուսայ որ միւս ազգութիւններն ալ նոյն ընթացքը պիտի բռնեն, որովհետեւ կ'ըսէ պատգամագիրը, Քուպա բարեկամական յարաբերութիւններ պիտի մշակէ ամէն ազգերու հետ եւ բարեկամական ու առեւտրական դաշնագիրներ պիտի կնքէ անոնց հետ:

ՄԱՐԹԻՆԻՔԻ ԱՂԷՏԸ

Բէլէ լերան նոր եւ սաստիկ բորբոքումը.— Ամերիկացի օրագրողի մը հետազօտութիւնը.— Շնորհակալութեան նամակ.— Հանգանակութեան գումարը:

Նիւ-Եորքէն մայիս 29 թուով հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բէլէ լերան վրայ նոր եւ սոսկալի պայթում մը տեղի ունեցեր է մայիս 28ի առաւօտ: Սեւ ծուխի սիւն մը նշմարուեր է, բայց թանձր ամպեր հրաբուխին բոցաբերանը ծածկեր են: Ֆոր-տը-Ֆրանսի մէջ ո եւ է խուճապ չէ տիրեր:

—Ֆոռ-տը-Ֆրանսէն մայիս 29 թուով կը հեռագրեն թէ Բէլէ լերան ժայթքումները աւելի յաճախադէպ բայց նուազ բուռն են: Անգղիական եւ տեղական շոգենաւեր կը պտտին հիւսիսակողմի բնակիչները: Ամերիկացի օրագրող մը անցեալ երեքշաբթի կէս օրէն յետոյ, մէկ մղոն հեռաւորութեամբ մօտեցեր է Բէլէ լերան: Քանի մը ուրուագիծեր առեր է եւ դարձին անցեր է Մօն-Րուժէն: Լերան մօտ, հովիտին մէջ գտնուած գիւղի մը մէջ հանդիպեր է 150 դիակներու, որոնք ածխացած չէին եւ որոնց հագուստները այրած չէին:

—Պերլինի անգլիական եւ ֆրանսական դեսպանները նամակով շնորհակալութիւն յայտներ են Պերլինի քաղաքապետին, այն գումարներուն համար, զորս Պերլին քաղաքը ղրկած է ի նպաստ Մարթինիքի եւ Սէն-Վէնսանի արկածեալներուն: Ֆրանսայի մէջ ի նպաստ Մարթինիքի արկածեալներուն կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է 1,937,841 ֆրանքի:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Հանրային Պարտքի վարչութեան Տրապիզոնի վերատեսուչ Շապանեան Գրիգոր էֆ.ի: Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան հիւպատոսական գործոց դիւանին քննիչի օգնականներէն Սապրի պէյի:

—Սըլլայի նահանգին Թէնոս գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Օվաճըգի գայմագամ Էմին Շիւքրի էֆ.:

ՊԱՏԷՆԻ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍԸ.—Գերմանիոյ դեսպանատունը Բ. Դրան յանձնեց Պատէնի մեծ դուքսին կողմէ Վեհ. Սուլթանին ուղղուած այն գիրը, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ն. Վեհափառութեան կողմէ նուիրուած պատուանշանին համար:

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.—Կ. Պոլսոյ անգլիական գաղթականութիւնը, երէկ, հաշտութիւնը կնքուելուն առթիւ, իր տուները ու վաճառատուները դրօշներով զարդարեց՝ իբրեւ ուրախութեան նշան:

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Գերմանիոյ դեսպանը, առջի օրը, Մեծ-Եպարքոսին, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի, Թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի եւ սրաբողապետ Իպրահիմ պէյի յանձնեց Վիլհէլմ կայսեր կողմէ տրուած պատուանշանները: Մեծ-Եպարքոսին տրուածն է Բրուսիական Թագի Մերիթ պատուանշանը:

ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐ.—Օսմ. բանակին համար գնուելիք Քրուփի նոր ձեւ երկու տեսակ թնդանօթները ընտրելու պաշտօնով զինուորական սպաներ Էսէն (Գերմանիա) պիտի ղրկուին:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ, Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին, ներքին գործոց նախարարին ու պետական Խորհուրդի նախագահին հետ տեսակցելով, Կ. Պոլսէն արձակուրդով մեկնելուն առթիւ իր հրաժեշտի այցելութիւնը մատոյց:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Զինուորական սպառազինմանց վերատեսուչ Րաիֆ փաշա, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ:

—Անատոլուի երկաթուղիներու ընդհանուր տնօրէն տոքթ. Զանտէր եւ տնօրէն Պ. Հիւկինէն, երէկ, տեսակցութիւն մը ունեցան առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարին հետ:

—Պէրութի ու Լիբանանի Մարոնիտներու միտրապոլիտ Տ. Եուսուֆ Էստիս, երէկ, տեսակցեցաւ անտառներու եւ հանքերու նախարար Սելիմ Մելհամէ փաշայի հետ:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, երէկ, իր կնոջ հետ արձակուրդով Պերլին ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով: Վեհ. Սուլթանին կողմէ Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեց դեսպանին: Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները եւ Անգլիոյ ու Աւստրիոյ դեսպանները, Անատոլուի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն տոքթ. Զանտէր ու տնօրէն Պ. Հիւկինէն եւ ուրիշներ Սիրքէճի երթալով ողջերթ մաղթեցին դեսպանին:

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ դեսպան Սթէնպօք կոմսը, երէկ, արձակուրդով մեկնեցաւ Կ. Պոլսէն: Գերմանիոյ դեսպանին ողջերթ մաղթելու համար Սիրքէճի գացող անձնաւորութիւնները Սթէնպօք կոմսին ալ ողջերթ մաղթեցին:

ՍԹՕՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա կարգ մը հնութիւններ նուիրեր է Շուէտ-Նորվեկիոյ Թագաւորին թանգարանին:

ԿԱՐԿՈՒՏ. — Ուրբաթ օրը Պրուսայի Պիլէճիկի գաւառակին Չէյիրպէքլի, Պէօրիճէքլէր եւ Պապա գիւղերուն շուրջը հատը հարիւր տրամ ծանրութեամբ կարկուտ տեղալով, այդ գիւղերուն, մանաւանդ առաջինին հունձքերը փճացուցեր են, բազմաթիւ ոչխարներ, այծեր եւ արջառներ ալ զոհ գացեր են: Պէօրիճէքլէրի մէջ մէկ տարու տղեկ մը կարկուտի հարուածներէն մեռեր է: Չէյիրպէքլիի բնակիչները, այդ պատճառով, օգնութեան կարօտ վիճակի մը մատնուեր են. ուստի խնդրագիր են ներկայացուցեր ու սերմ տալ իրենց, վարուցան կատարելու համար: Գաւառին կառավարիչը այդ առթիւ հրահանգ տուեր է փութով քննութիւն կատարել եւ արդիւնքը մանրամասնօրէն տեղեկագրել:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Սէն-Լուի մատուռին մէջ, երէկ առտու, հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Մարթինիքի զոհերուն համար: Ներկայ էին դեսպանը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաները, պահականաւերուն հրամանատարները, եւ ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները:

ԻՏԱԼԻՈՅ ազգային տօնին տարեդարձը, կիրակի օրը, կէսօրէն երկու ժամ առաջ, տօնուեցաւ Սօչիէթա Օփէրայա Իտալիանայի սրահին մէջ, որ այդ առթիւ զարդարուած էր օսմ. ու իտալական դրօշներով: Ներկայ էին Իտալիոյ դեսպանատան գործակատար Քարլոթի մարքիզը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաները եւ իտալական գաղթականութեան երեւելիները։ Ճառեր արտասանուեցան եւ բաժակներ պարպուեցան Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին կենացը։ Յետոյ շնորհաւորութեան հեռագիր մը ուղղուեցաւ Իտալիոյ Թագաւորին։ Շրջասեղանին մնացորդները Սէն-Ժօրժ հիւանդանոցը ղրկուեցան։

ԹԱՍՈՍ կղզիէն կը գրեն Մոնիդէօրի թէ տեղւոյն նոր գայմագամ Էմին փաշա հոն ժամանելով, երեւելիներու եւ ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը առջեւ կարդալ տուեր է կայս. այն Ֆէրմանը, որով կղզիին վարչութիւնը Էմին փաշայի կը յանձնուի։ Ընթերցումէն ետքը ժողովուրդը եկեղեցին մէջ հաւաքուեր է, ուր հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

ՊԱՂ ՕԴԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ.— Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ կը հաղորդուին Պ. Պէյքըրի ստացած մենաշնորհին վրայ՝ Կ. Պոլսոյ մէջ պաղ օդի մթերանոցներ հաստատելու համար։ Արտօնատէրը յանձն կ'առնէ երեք տարուան մէջ, կայս. Ֆէրմանին Թուականէն սկսելով, շինել մթերանոցները, եւ մինչեւ մէկ տարի կազմել անանուն Ընկերութիւն մը, որուն կեդրոնը Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի ըլլայ։ Կառուցման շինուածանիւթերը եւ մեքենաները մաքսէ զերծ պիտի ըլլան։ Այդ Ընկերութեան պաշտօնեաները եւ անշարժ կալուածները օսմ. օրէնքներուն եւ տուրքերուն ենթակայ պիտի ըլլան։ Աւասիկ մթերանոցին մէջ պահուելիքներու համար սահմանուած առաւելագոյն սակացոյցը.— Միս՝ ամիսը քսան փարա քիլոն. ելակ, արքայամոր (զմաուլա), դեղձ, ծիրան, խաղող, բալ եւ այլն՝ ամիսը մէկ ղրուշ քիլոն. ուրիշ պտուղներ՝ երեսուն փարա. բանջարեղէն, բաց ի տոմաթէսէ ու հազարէ, 25 փարա. տոմաթէս ու հազար 40 փարա. ձուկ, ձկնկանիթ եւայլն 40 փարա. ոստրէ՝ 30 փարա. հաւկիթ, կարագ, պանիր, հաւ ու որսի մեծ թռչուններ՝ 40 փարա. որսի փոքր թռչուններ՝ երեք ղրուշ. մորթ ու բուրդ՝ հինգ հինգ ղրուշ. կապերտ ու գորգ՝ երեք ղրուշ։ Արտօնատէրը հարիւրին քսան զեղչ մը պիտի ընէ՝ զինուորական հիւանդանոցներու եւ կառավարութեան սեպհական այդ կարգի ապրանքներու համար։

ՔՕԹՕՆ ԻՈՏԷ.—Մաքսատան բրաւագէտները, քաղաքային բժշկական Խորհուրդին քիմիագէտներուն հետ համախորհուրդ, նկատողութեան առնելով վերջերս Ֆրանսայի մէջ կատարուած աշխատութիւնները, որոշեցին ընդունիլ 100ին 4էն 5 զուտ «իոտ» պարունակող «քօթօն իոտէ»-ները։ Հաստատուած է որ այդ պատրաստութեան համար գործածուած հարիւրին ութ «իոտ»ին հարիւրին 3 կամ 4ը կ'անհետանայ՝ բամպակին մէջ խառնուելով։ Հարիւրին չորսէն վար «իոտ» պարունակող բամպակները պիտի մերժուին։

ՌՈՏՈՍԹՕՅԷՆ կը գրեն մեզ մայիս 17 Թուականով.—«Քաղաքիս յոյն հասարակութեան երեւելիներէն ռուսական եւ պարսկական դեր-հիւպատոս տոքթ. Երասիմոս Քրիթիքօս՝ յետ երկարատեւ հիւանդութեան՝ իր մահկանացուն կնքեց երէկ գիշեր 72 տարեկան հասակին մէջ։ Թաղման տխուր արարողութիւնը կատարուեցաւ այսօր, ուրբաթ։ Յուղարկաւորներու ընտիր բազմութիւն մը հաւաքուած էր ննջեցեալի բնակարանը։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին դատաւորը, Վսեմ. կառավարիչի օգնականը, հիւպատոսական մարմինը ամբողջութեամբ, Առաջնորդարանի կողմէ Տ. Գարեգին եւ Տ. Բարթող քահանաները եւ ուրիշ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։ Ռուսական եւ պարսկական հպատակները եկեր էին իրենց վերջին յարգանքը մատուցանելու եւ այս տխուր առթիւ ցաւակցութիւն յայտնելու տիկ. Երասիմոսի եւ հանգուցեալին փեսայ՝ Պ. Ժան-Ժօնսի։ Երեսունի չափ գեղեցիկ պսակներ ղրկուած էին այլ եւ այլ պաշտօնական եւ անպաշտօն անձնաւորութեանց կողմէ։ Առաջնորդարանի կողմէ ղրկուածը մանաւանդ շատ աչքառու էր՝ ճաշակաւոր ձեւին ու շինուածքին կողմէ։ Ժամը 9ին (Ը. Թ.) սկսաւ յուղարկաւորութիւնը։ Առջեւէն կ'երթային Հայոց վարժարանէն 12 աշակերտներ՝ բաժնուած երկու կարգի վրայ։ Դագաղին ծոպերը բռնած էին Պ. Ասլան՝ գերմանական ու աւստրիական դեր-հիւպատոս, Պ. Էտմոն Տիւսի՝ անգլիական հիւպատոս, Պ. Ռիշառ Տիւսի՝ իտալական դեր-հիւպատոս, հելլենական հիւպատոսը, Սեբրաքի էֆէնտի եւ Աթինաթորոս էֆ.։ Իսկ կերոնները բռնած էին Յակոբ էֆ. Գալստեան, Մովսէս էֆ. Յակոբովիչ, Պօղոս էֆ. Կ. Գալստեան, տոքթ. Սարանտիատիս, տոքթ. Քօչօ եւ Արիսթի էֆ. Բարթալի, բոլորը հրջապատուած ոստիկաններէ։ Դագաղին անմիջապէս առջեւէն կ'երթար Մեսրոպ էֆ. Փափազեան՝ հիւպատոսարանի աւագ թարգման, որ կը կրէր թաւշեայ բարձիկ մը՝ հանգուցեալին պատուանշանները պարունակող։ Տոքթ. Երասիմոս ունէր Մէճիտիէի, պարսկական Առիւծ ու Արեւ եւ ռուսական պատուանշաններ. նաեւ ոսկի մետալ մը։ Թափօրը առաջնորդուեցաւ Այի Բանայիա եկեղեցին, ուր կրօնական արարողութիւններէ վերջ, դամբանական ճառ մը արտասանեց Պ. Քօնսթանթինու Գրիգորիու, քաղաքիս լաւագոյն յոյնագէտը, որ 48 տարիէ ի վեր անընդհատ ուսուցչութիւն կ'ընէ. յետոյ Տոքթ. Քօչօ եւ Տոքթ. Սարանտիատիս յաջորդաբար դամբանականներ կարդացին, ոգեւորեալ բառերով ի վեր հանելով հանգուցեալին արժանիքը իբրեւ հասարակութեան զարգացեալ անդամ, գործօն հիւպատոս, բժշկական դասին պատկառելի ներկայացուցիչ մը եւ այլն։ Թափօրը նոյն հանդիսաւոր գնացքով անցաւ Հայոց Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին քովէն՝ որուն զանգակները առաւօտէն ի վեր ընդհատ կը հնչէին, մեր քահանաները եւ դպիրները զգեստաւորուած դիմաւորեցին եւ հանգուցեալին վրայ հանգստեան Աւետարանը կարդաց Տ. Բարթող քահանան։ Հետզհետէ խռնուած բազմութեամբ թափօրը վերջապէս առաջնորդուեցաւ գերեզմանատուն։ Փոսին վրայ յուզեալ շեշտերով դամբանական մը խօսեցաւ Տօքթ. Քամբանիատիս. հուսկ ուրեմն մարմինը ամփոփուեցաւ իր յաւիտենական դամբարանին՝ Երասիմոս ընտանիքի յատուկ հանգստարանին մէջ։ Տօքթ. Երասիմոսի անակնկալ մահուամբ կ'անհետի քաղաքիս պատկառելի դէմքերէն մէկը։ Հիւպատոսական մարմնին մէջ՝ որուն երէցն էր, մեծ պակաս մը կը թողու. բոլոր հասարակութեանց համակրութիւնը գրաւած էր. յունարէն եւ ֆրանսերէն լեզուներուն քաջահմուտ անձնաւորութիւն մը եւ յարաբերական գործերու մէջ նուրբ դիւանագէտի մը համբաւը կը վայելէր։ Տօքթ. Երասիմոս ծնած էր 1830ին Քէֆալոնիայի մէջ. իր ծնողքը հոս գաղթած էր Կրէտէէն, ուրկէ առաջ կու գայ Քրիթիքօս մականունը, որ ինչպէս յայտնի է՝ Կրէտացի ըսել է։ Իր նախնական ուսումը Քէֆալոնիայի մէջ առնելէ յետոյ, Աթէնք անցաւ եւ բժշկական ուսանող եղաւ. 1857ին բժշկական վկայականն առնելով Պոլիս դարձաւ, բայց քանի մը տարիէն Ռոտոսթօ գալով, վերջապէս այստեղ հաստատուեցաւ եւ բժշկութեամբ զբաղեցաւ։ 1867 Թուականին Ռուսիոյ դեր-հիւպատոս անուանուեցաւ։ 1874ին տեղւոյս պարսկական հիւպատոսութիւնն ալ իրեն յանձնուեցաւ. այդ կրկին պաշտօնները մեծ յաջողութեամբ վարեց, մինչեւ իր կեանքին վերջը։»

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Թուխի մէջ (Եգիպտոս) մայիս 17ին ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է եւ հետեւեալ օրն ալ երկու դէպք։

ԲԱՄԲԱԿԻ գինը նորէն բարձրացաւ եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ Նազիֆ պէյ, Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր հրաւէրով, անցեալ շաբթու ներկայ գտնուեր է աւստրիական բանակին զօրափորձերուն։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ երկաթուղի չգտնուած տեղերէն վկայականով բերուած եւ երկաթուղիով ղրկուելիք արմտիքներն ալ զերծ ըլլան Թաղապետական տուրքերէն, ինչպէս կ'ըլլայ երկաթուղի անցնող տեղերու արմտիքներուն համար։

Կ. ՊՈԼԻՍ-ՍԷԼԱՆԻԿԻ երկաթուղիի միացման գիծերու Ընկերութեան ընդհանուր ժողովը պիտի գումարուի այսօր՝ Ընկերութեան կեդրոնատեղին մէջ՝ Ղալաթիա։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ ներկայ պիտի գտնուի վիճակագրութեանց տնօրէն Ռուպէր էֆ. Եաղըճեան։

ԿԱԹԻ ԱՄԱՆՆԵՐԸ.— Թաղապետութեան Ա. շրջանակին առողջապահական քննիչը տեղեկագիր մը մատոյց քաղաքապետութեան մէջ կազմուած առողջապահական յանձնաժողովին, միջոցներ ձեռք առնելու շրջականերէն Կ. Պոլիս փոխադրուած կաթի ամաններուն համար որոնց շատերը անագուած ըլլալով, կրնան ցաւալի արկածներու պատճառ ըլլալ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ պէլճիքական հիւպատոսարանին թարգման կարգուեցաւ Թիլքեան Աբիկ էֆ.։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Մայիս 13էն 20 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 217, որոնց 5ը՝ թիֆոյէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 1ը՝ կարմրախտէ, 15ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Անատոլըէն, երէկ, Կ. Պոլիս բերուեցան 16,000 քիլէ ցորեն։ Արմտիքի հրապարակին վրայ շաբաթ օրը շատ գործ չեղաւ։ Գիներն են կակուղ ցորեն՝ տեսակին համաձայն, $9^1/_2$—$11^3/_8$ ղրուշ լիպրայէն վար եւ կարծր ցորեն $31^1/_2$—32 փարա։ Հացագործները իրենց պատրաստի քանակութիւնը սպառած ըլլալով տեղական ցորենի խնդրանք կ'ընեն։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Ինչպէս ծանուցինք, Գուրուչէշմէի առջեւ գտնուած դիակը Մարիքա անուն այն աղջկանն է որ Օրթագիւղի մէջ Եանքօ անուն մարդու մը տունը սպասուհի էր։ Եանքօ տեսնելով այդ դիակը ճանչցաւ զայն։ Բժշկական քննութեամբ ալ հաստատուեցաւ որ անձնասպան եղած է։ Մարիքա կը սիրաբանէր նպարավաճառի աշակերտի մը հետ եւ տէրը ատոր համար խրատած էր զինք։ Աղջիկը բուռն սէր մը կը տածէր, բայց նպարավաճառին աշակերտը կարեւորութիւն չէր տար։

ՇԻՐՔԷԹԻ շոգենաւ մը, երէկ, կամուրջին մօտեցած ատեն, մակոյկ մը ծակեց, վասն զի [illegible] կը գտնուէր եւ հոսանքն ալ սաստիկ էր։ Մակոյկն ընկղմեցաւ, իսկ մէջը գտնուողները ազատուեցան։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Սէլամսըզ թաղը, կիրակի իրիկուն, Հրանտ ու Գրիգոր անուն եաղմաճիներ գինեպան Սարգսի Սիտէրի հետ կռուի բռնուեցան՝ դրամի խնդրի մը համար։ Սիտէրի ծանրապէս վիրաւորեց Հրանտը ու փախաւ բայց քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆլուէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԵՓՈՒԼԻՍ

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը, այս առաւօտ, Պատրիարքարան գնաց, նախագահելու այսօրուան Կրօնական Ժողովին, ուր նկատողութեան պիտի առնուի գլխաւորաբար Արաբկիրի Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Ծ. վարդապետի տեղեկագիրը, որ Խառն Ժողովէն Կրօնական Ժողովին անցած էր։ Նոյնպէս Կրօնական Ժողովը իր այսօրուան նիստին մէջ պիտի զբաղի քանի մը վիճակներէ հասած ամուսնական խնդիրներով, ինչպէս գրած էինք ասկէ առաջ։

—Նպաստից Յանձնաժողովն ալ այսօր հրաւիրուած է նիստ գումարելու, բայց չի յուսացուիր որ իր նիստը կարենայ կազմել, որովհետեւ անդամներէն Տ. Վահրամ Մանկունի Սրբազան եւ ուրիշներ իրենց պաշտօնավարութենէն ձեռնթափ կը նկատեն զիրենք։ Վաղուան Խառն Ժողովէն կը սպասուի վերջնական ելք մը տալ այս կարեւոր խնդրին։

—Կարնոյ Գաւառ. Ժողովի անդամները խնդրագիր մը ուղղեր են Ս. Պատրիարքին, ինչպէս նաեւ Սանասարեանցի կտակակատար Վսեմ. Պ. Եզեանցի, խնդրելով որ Սանասարեան վարժարանի տեղափոխութիւնը արգիլուի, փաստ ըլլալով որ Կարնեցիք, թէ՛ ժողովական եւ թէ՛ ժողովուրդ գոհ չեն անոր տեղափոխութենէն եւ կը փափաքին իրենց քաղաքին մէջ պահել։

—Չարսանճագի Կրօն. Ժողովի եւ Ուսումնական Խորհրդոյ դիւանները Թուելով այն բազմադիմի կրթական օգուտները, որոնք կրնան առաջ գալ Սանասարեան վարժարանի հաստատութենէն, խնդրեր են որ այդ վարժարանը փոխադրուի Խարբերդ։

—Մշոյ Գաւառական Ժողովը նիստ գումարելով Կրօնական եւ Քաղաքական Ժողով կազմեր, եւ հաստատութիւնը խնդրեր է Պատրիարքարանէ։ Նոյնպէս խնդրեր որ Առաջնորդի ընտրութեան հրահանգ տրուի, որուն պէտքը կը զգացուի։

—Որբանոցներու եւ նպաստնկալ վարժարաններու համար Պատրիարքարանէն բացառապէս մասնակի նպաստներ ղրկուեցան մայիս եւ յունիս ամսուան ի հաշիւ։

—Հանգուցեալ Ս. Երիցեանի կին՝ Սրբուհի Երիցեան, իր ամուսնոյն գիրքերը ամբողջովին ծախել որոշած է։ Այդ գիրքերը բաղկացած են մօտաւորապէս 5000 կտոր հայերէն եւ ռուսերէն հատորներէ, կովկասագիտութեան եւ հայ մատենագիտութեան վերաբերեալ, 40 կտոր հազուագիւտ ձեռագիրներէ, 10,000 կտոր կոնդակներէ եւ դոկումէնթներէ։

—Կիրակի օր Այաստեֆանոսի մէջ ալ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ հանգուցեալ Իշխանուհի Մագթաղինէ Բէհրութեանցի մահուան քառասունօրէքին առթիւ։ Այս պարագան տեղւոյն Թաղական Խորհուրդին կողմէ անմիջապէս հեռագրուեցաւ Բէհրութեան ընտանիքին։

—Ամասիոյ Առաջնորդ նորապսակ Տ. Արիստակէս եպիսկոպոս Վանքեան Ս. Էջմիածին գացած ատեն Ս. Հայրապետին նուիրեր է մետաքսէ բանուած եւ թանկագին եկեղեցւոյ առեանի գործ մը, որ յատկապէս պատրաստել տալով իր հետ տարած է։ Այդ նուէրը մեծ հաճութիւն պատճառած է Ս. Հայրապետին։

—Աստրախանի Առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրաքեան նամակ մը գրելով Պատրիարքարան կը յայտնէ թէ տեղացի ազգայինները կարդալով գաւառներու մէջ արհեստանոց բանալու համար պատրաստուած կանոնագիրը, կը փափաքին որ իրենց ծախքերով արհեստանոց մը պահեն գաւառներէ մէկուն մէջ։ Հետեւաբար, տեղեկանալ կ'ուզեն թէ արհեստանոցի մը պահպանման ծախքը ո՛րքան է։ Այլ եւ այլ կողմերէ ալ նպաստներ խոստացուած են արհեստանոցներու բացման համար։ Նպաստից Յանձնաժողովի վերակազմութեան առթիւ առաջ բերուած կարգ մը անունները կանխահաս կը համարուին։ Կը հաւաստուի թէ տակաւին անուններու ո՛չ մէկ ցանկ կազմուած է ապագայ Յանձնաժողովի վերակազմութեան համար։

—Ատրպատականի Առաջնորդ Եղիշէ վարդապետ Մուրատեան Թիֆլիզէն Պագու երթալով՝ Պարսից Շահին ներկայացեր է, նոյն քաղաքէն անցած ատեն։

—Ինչպէս երէկի պաշտօնականներուն մէջ ծանուցինք, Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուած է Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան Տնօրէնութեան առաջին քարտուղար Անտօն էֆ. Թարաքի, որ իր աշխատասիրութեամբ ու ձեռնհասութեամբ, յաջողած է քիչ ատենուան մէջ առաջին քարտուղարի պաշտօնին բարձրանալ։ Մեր շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք այս առթիւ։

— Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցի նորընտիր խնամակալներուն կողմէ Ս. Պատրիարքին մատուցուած տեղեկագիրը, Ն. Սրբազնութեան մակագրութեամբ, յանձնուեցաւ որբանոցին մայրապետ Երանուհիի, գործադրելու համար եղած առաջարկութիւնները։ Երանուհի մայրապետ խոստացաւ գործադրել զանոնք։ Եղած առաջարկութեան համաձայն, այսուհետեւ պարբերաբար տեղեկութիւն պիտի տրուի Պատրիարքարանի, որբերու վիճակին վրայ։

—Աբրահամ էֆ. Այվազեան, գաւառական բառերու հաւաքածոյ մը պատրաստած է։ Այդ գրքոյկը, որ «Բառամթերք» անունը կը կրէ, հայ բառարանները դուրս մնացած բառեր կը բովանդակէ, որոնց մեծ մասը քաղուած է անգիր դպրութեան կցկտուր մնացորդներէ եւ հեղինակին սովորական նօթերէն, այլ եւ այլ ճանապարհորդութեանց առթիւ։

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆԸ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՄԷՋ

Յառաջիկայ հինգշաբթի (23 մայիս) Տօն Համբարձման եւ 70րդ տարեդարձ Ազգ. Հիւանդանոցի, Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Հաստատութեանս Ս. Փրկչի մատրան մէջ, ի հանգիստ հոգւոց Պէզճեան, Տատեան, Պալեան ու այլոց բարերարաց, եւ այս առթիւ հոգեւորապէս մխիթարել ընդհանուր պատսպարեալները։

Սկիզբն. ժամերգութեան ժամ $11^1/_2$
» Ս. Պատարագի » $11^1/_2$

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Գահիրէի մէջ վախճանեալ Մասաթ էֆ. Ղազարոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Սաղաթիէլ էֆ. Պերպերեան։ (Հոգաբարձութիւն)

ԲԱՂԷՇԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՄԵՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

ԲԱՂԷՇ, 4 Մայիս

Շաբթուս, սուրհանդակով Պատրիարքարանէ հոս Ազգ. Առաջնորդարան հասած պաշտօնագիրը կը ծանուցանէր Վահան Վրդ. Յակոբեանի հրաժարականին վերջնականապէս ընդունուիլը եւ կը հրամայէր ընտրութիւն նոր Առաջնորդի մը ծանօթ տրամադրելի ցուցակէն, որուն կցուած նկատելու էր եռանուն ցանկ մըն ալ, Վիճակիս ամէնէն յարմարաւոր դատուած եկեղեցականներուն, որոնք էին Խորէն Ծ. Վ. Պէհրիկեան, Եղնիկ Ծ. Վ. Գալըպաճեան, Գնէլ Վ. Գալէմքեարեան։

Երէկ, ամսոյս 3ին ուրբաթ օրը Գաւառական Ժողովը հրաւիրուած էր կատարելու իր ԻԹ. նիստը։ Անդամներու մեծամասնութիւնը անձամբ պատասխանած ըլլալուն, նախագահ՝ Պետրոս վարդապետ ատեանը բացաւ ժամ $5^1/_2$ին։ Նախորդ նիստին ու պաշտօնական գրութեանց ընթերցումէն եւ կարծեաց փոխանակութիւն կատարուելէ յետոյ օրակարգի անդրանիկ խնդրոյն, այն է Առաջնորդի ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ գաղտնի քուէարկութեամբ։ Ներկայ ժողովականներու թիւը քսանչորս էր. ուրիշ երկուքներ ալ գոց պահարանով յղած էին քուէնին. քուէտուփը բացուեցաւ ժամ 7ի ատենները։ Խորին լռութեան մը մէջ կը հնչէր քուէթուղթի պարունակած անունը եւ կը խառնէր ու կը կազմէր ստուար թիւն անունը շուրջ՝ Խարբերդի Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղնիկ Ծ. վարդապետին. արդարեւ երբ քուէները հաշուուեցան, երկուքը ճերմակ էին, երկուքը Գալէմքեարեանի եւ քսան երկուքը Գալըպաճեան Հօր. ուստի օրինական ընտրութեամբ եւ գաղտնի քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ Եղնիկ Ծ. վարդապետ Գալըպաճեանն հռչակուեցաւ Առաջնորդ Բաղէշի եւ ընտրութեան արդիւնքը նոյն հետայն հեռագրուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր, խնդրելով միանգամայն որ Ն. Սրբազնութիւնը բարեհաճի փութացնել նորընտիր Առաջնորդը. շնորհաւորութեան հեռագիր մըն ալ ղրկուեցաւ նորընտիր Առաջնորդ Հօր։ Ասի լաւ, բայց ետքը. Վահան վարդապետի նկատմամբ կրած յուսախաբութիւննիս, անոր պատճառաբանեալ հրաժարականի ընդունուիլը, Բղլիի առաջնորդական խնդրոյ ելեւէջները եւ մեր տրամադրելիներու դժուարահաճ հանգամանքները՝ [illegible] կ'ընեն մեզ հաւատալու թէ կորդեան հանգոյցը այնքան հեշտիւ լուծուի ու մենք շուտով տեսնենք մեր սրտով սիրով, ու համահաճ հաւանութեամբ ընտրած Առաջնորդնիս։ Այսու հանդերձ, մեծ հաւատքով կատարեցինք ընտրութիւննիս, այն յոյսով թէ այս անգամ ալ այս մասին պատրանքի ու տխուր յուսախաբութեան չպիտի մատնուինք։

Բաղէշցին յանձին Գալըպաճեան վարդապետին, գտաւ իր յարմարագոյն ընտրելին. արդարեւ Գալըպաճեան Վ. ուսեալ, բանիբուն, կրթասէր հին Արմաշական մըն է որ զանազան տեղեր արդիւնաւոր պաշտօններ վարած է. այդպիսի եկեղեցականի մը պէտքը ոչ միայն զգալի, այլ անհրաժեշտ էր Բաղէշին համար, ուր կրօնական, կրթական գործեր նոր զարկ մը պիտի ստանան իր ներկայութեամբ։

Միւս կողմէ, Բաղէշն ալ շատ բամբասուած է իբրեւ առաջնորդահալած քաղաք. հիմա պիտի կրնամ համարձակօրէն ըսել թէ եկող Առաջնորդը հակապատկերը պիտի գտնէ Բաղէշը՝ նախապէս գրուածներուն։ Բաղէշցին այսօր լաւ գիտէ թէ իր շահը կը պահանջէ սիրաշահել իր Առաջնորդը, պայմանաւ որ սա ըլլայ անխտիր, վարժարաններու հոգ տանող, եկեղեցիներու մէջ լաւ քարոզող, եւ որովհետեւ այդ բարեմասնութիւններով, վարչական հմտութիւններով օժտուած եկեղեցական մըն է Գալըպաճեան, պատճառ մը չենք գտներ նորընտիր Առաջնորդի եւ Բաղէշցիներու անհամաձայնութեան, դժտութեան։ Խարբերդը քայլ մը հեռու է Ս. Էջմիածնէն քան Բաղէշը. ասի ալ ոչ թէ ի հեճուկս կը գրենք Վահան վարդապետի [illegible] եպիսկոպոսացման խոստումին, այլ արժանաւորագոյնին երախտագիտութեան հարկը հատուցանելու դիտումով, եւ երբեք կանխահաս չէ յայտարարել որ այսօրուան Բաղէշի վարդապետ Առաջնորդը, մէկ տարիէն եպիսկոպոս Առաջնորդն է։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ՊՕԷՐՆԵՐՈՒՆ ԱՆՁՆԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յունիս.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ներկաները համակրական արտայայտութիւններ ըրին Պ. Պ. Պրոտրիքի, Պալֆուրի ու Չէմպըրլէնի։ Պ. Պալֆուր կարդաց Պօէրներուն հետ կնքուած պայմանագրութիւնը որ վաւերացուած է Անգլիոյ կառավարութեան կողմէ։ Աւասիկ այդ պայմանագրութեան տրամադրութիւնները.— Պօէրները անմիջապէս զէնընկէց կ'ըլլան, իրենց զէնքերը Անգլիացիներուն կը յանձնեն եւ իբրեւ վեհապետ կը ճանչնան Էտուարտ Թագաւորը (Բուռն ծափահարութիւններ)։ Թրանսվալէն ու Օրանժէն դուրս գտնուող բոլոր Պօէրները եւ պօէր գերիները իրենց տեղերը պիտի վերադարձուին։ Իրենց ազատութենէն ու ինչքերէն պիտի չզրկուին։ (Ընդդիմադիրները կը ծափահարեն)։ Զինուորական վարչութեան տեղ, երբ կարելի ըլլայ, անմիջապէս քաղաքային վարչութիւն պիտի հաստատուի։ Ինքնօրէնութիւնը անմիջական կերպով պիտի հաստատուի այն ատեն երբ պարագաները ներեն։ Յանձնաժողովներ պիտի կազմուին որոնք իրենց աջակցութիւնը պիտի նուիրեն՝ բնիկներու ագարակներուն վերահաստատման համար։ Այդ նպատակով Անգլիա փոխատուութիւններ պիտի ընէ։ Ըմբոստները պիտի զրկուին իրենց ընտրական իրաւունքէն։ Անգլիոյ դէմ կռուող անգլիական հպատակները դատաստանի պիտի ենթարկուին։ (Աժանս տը Քոնսթանթինոբլ)։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Պալֆուր, ժողովականներուն միահամուռ ծափահարութիւններուն մէջտեղը, հաղորդեց հաշտութեան պայմանները։ Պօէրները զէնընկէց պիտի ըլլան եւ յանձն պիտի առնեն որ եւ է ընդդիմութիւն չընել։ Էտուարտ Է. Թագաւորը պիտի ճանչնան իբրեւ իրենց օրինաւոր վեհապետը։ Այս միջոցիս տարագրուած Պօէրները, եթէ վերոյիշեալ պայմանները ընդունին, իրենց նախկին տեղերը պիտի դառնան. անոնց անձնական ազատութիւնը եւ ստացուածքները պիտի ապահովուին։ Հոլանտերէնը պիտի արտօնուի եւ վարժարաններու մէջ պիտի աւանդուի ըստ առաջնոյն։ Պօէրները պիտի չբռնադատուին որ եւ է մասնաւոր տուրք վճարել՝ պատերազմական ծախքերուն զանձման համար։ Նպաստներ պիտի ըլլան բոլոր կորոստ Պօէրներուն. նաեւ օգնութիւններ պիտի վայելեն վերաշինելու իրենց քանդուած ագարակները։ Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի ճանչնայ 1900էն ի վեր հարաւային Ափրիկէի կառավարութեան կողմէ շրջաբերութեան հանուած պարտաթուղթերը։ Այդ նպատակով հարիւրին երեք տոկոսով փոխառութիւն մը պիտի կատարուի։ Պատերազմի ատեն թշնամիին միացող անգլիական հպատակները զինուորական ատեաններու առջեւ պիտի դատուին։ Ըմբոստ ճանչցուածները պիտի կորսնցնեն իրենց քաղաքային իրաւունքները։

—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Լորտ Քիչնէր Անգլիա պիտի երթայ՝ Էտուարտ Է.ի թագադրութեան հանդէսներուն ներկայ գտնուելու։

—Անգլիոյ լրագիրները միահաղոյն ուրախութիւն կը յայտնեն հաշտութիւնը կնքուած ըլլալուն համար. նաեւ կը դրուատեն Պօէրներուն անձնական արժանիքը։ Կարգ մը հեռագիրներ ալ կ'ըսեն թէ երկաթէ ձեռք մը պէտք է Թրանսվալի մէջ ապագան ապահովելու։ (Աժանս Նասիոնալ)։

—Էտուարտ Թագաւորը, պատգամագիր մը ուղղելով բրիտանական ժողովուրդին, գոհունակութիւն կը յայտնէ Թրանսվալի պատերազմը վերջացած ըլլալուն համար։ Ն. Վեհափառութիւնը վստահութիւն կը յայտնէ թէ հաշտութեան կնքումը հետ միասին շուտով պիտի վերահաստատուի Անգլիոյ պետութեան երկու նոր գաղթավայրերուն բարգաւաճումը։

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈԲԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 2 յունիս.—Բրուսիոյ Երեսփ. Ժողովը, այսօր, սկսաւ վիճաբանիլ պահպանողականներու առաջարկութեանը վրայ՝ հողագործական բերքերը մաքսապաշտպանութեան ենթարկելու համար։ Ֆոն Պիւլով կոմսը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը պիտի չմասնակցի այդ վիճաբանութեան, քանի որ Գերմանիոյ Խորհրդարանը միայն ձեռնհաս է այդ մասին, եւ թէ վիճաբանութեան նպատակն է այդ վերջնոյն վրայ ազդեցութիւն բանեցնել։ Այդ յայտարարութեան վրայ նախարարները հեռացան ժողովասրահէն։ Երեսփ. Ժողովը, սակայն՝ ընդունեց նոյն առաջարկութիւնները։

ՄՕՆԹԷԼԻՄԱՐ.—Պ. Լուպէ երբ քաղաքապետութեան կողմէ տրուած հացկերոյթէն օթէլը կը դառնար, հեծեալներու հարիւրապետի մը ձին խրտչելով թափօրին մէջտեղը խուժեց, թեթեւապէս վիրաւորելով երկու պաշտօնատարներ, որոնց մէկը Ելիզէի պալատին քարտուղարներէն է։

ԱԹԷՆՔ.— Յոնիաստանի զանազան կողմերը, քանի մը օրէ ի վեր, երկրաշարժի ցնցումներ կը զգացուին։

ԻՍՄԱԻԼԻԱ.—Մայիս 21էն 31 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւերուն թիւն է 111։ Այդ ժամանակամիջոցին հասոյթ գոյացած է 3,100,000 ֆր.։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 2 յունիս.—Պ. Լէոն Պուրժուա Երեսփ. Ժողովին առժամեայ ատենապետ ընտրուելուն առթիւ, հանրապետական կուսակցութեան թերթերուն մեծ մասը կ'ըսէ թէ ատիկա ցոյց կու տայ Երեսփ. նոր Ժողովին զգացումները եւ թէ Պ. Լուպէ ըստ այնմ կատարելու է նոր նախարարութեան ընտրութիւնը։

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 20 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	28	13
Ամէնէն բարձր գին	»	28	20
Ամէնէն վար գին	»	28	13
Ռումէլիի Երկաթուղի զոյգ	ֆր.	110	62
Ամէնէն բարձր գին	»	111	15
Ամէնէն վար գին	»	110	62

ԲԱՑՈՒՄ 21 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	28	$14^1/_2$
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	111	—
Շիրքէթի Խայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օ մ. Ապահ. Ընկ.		3	57
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	42
» ժուիսանս		1	50
» պարտաթուղթ		489	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		491	—
Թրանսվալ		163	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		263	25
Լավրիոմ		72	25

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	37
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	$71^1/_2$
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	70

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմք	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	102	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		96	93
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		51	75
» » » Գ. բաց.		25	50
» » » Դ. գոց.		25	63
Օսմանեան Պանքա		12	75
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		40	—
» Մօնօբոլ		48	50
Պուլկարական 1888		88	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		106	87
Տօմինիալ		106	—
Թրանսվալ		6	43
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխառութիւն		25	35

ԲԱՐԻԶ, 2 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	60
» » $3^1/_2$ %		102	77
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	26	30
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	26	15
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	28	22
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	571	—
Օսմանիէ	»	465	25
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	25
Օսմ մաքսատուն	»	523	75
Օսմ Ռէժի	»	322	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	503	50
Քրէտի Լիոնէ	»	1049	—
Իտալական Ռանթ	»	103	40
Սպանիական արտաքին	»	80	50
Թրանսվալ	»	163	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	230
Դրամադեղչ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	107	—
Օսմ. Ռէժի	»	294	—

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երես
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԱԶԴ

Տրապիզոնի Ազգ. երկսեռ վարժարանաց յառաջիկայ տարեշրջանի համար կը պահանջուին գոհացուցիչ տարեթոշակներով՝

1 Կարող տեսուչ։

1 Դասատու տաճկ. եւ գաղղ. լեզուաց համար եւ ուրիշ առարկաներու ծանօթ։

1 Երաժիշտ-դասատու, հմուտ ձայնագրութեան եւ երգեցող եկեղեցիի մէջ, յարմար ո՛ եւ է առարկայ մը դասախօսելու կամ կարող հսկողութեան։

1 Վարժուհի [illegible]

1 Վարժուհի [illegible]

[illegible]

3—8

ՏԻԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՈՅՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆատ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրախտէ տղոց ոսկորները կը չիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և անչայրին տղոց։

Ծծի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն վտխեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆատը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ աճման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ * Ա.

ՁԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն աղէկ դեղն է շաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԴՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 և դեղարանները Ա.

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ախորժահաճոյ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ ամենախառն ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱԳԵԼԵԱՆ
Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սէյթէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Զ. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալըոա։ Ներկայի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէգ	3000	Թիպիս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ծարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբըէն	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուէիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

VIN DE BUGEAUD
TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO
ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ
ԿԱՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՕՅՈՎ

Կորովիչ ըմպելին հաւասարը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը գրգռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։ ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՅ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրական անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ համբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզաճի փողոց, Ճեւահիր խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ ,արժէթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժէթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առտնէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Յիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սքէրօ	1200
Գօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրինօ	841	Տրնամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օճրօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիլօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Օթէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Միքատօ շոգենաւը, նաւապետ Ուօրտ, ընդհանուր վաճառքով մեկնած է ամսոյս 26ին և յունիս 9ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Առմէնեան	10500	Էճիբշըըն	3500
Քէսդրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքաշըրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաշըն	2500
Ֆիրճինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիզպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 մաքսատան հին տեղը

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Յունիս 3ին Անադոլի, Մարսիլիայէն։
» 9ին Սիռաքսի, Անուէրսէն։

Պէլճիքական Ռումանիա շոգենաւը, Անվերսէն հոս կը սպասուի յունիս 6ին։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 4ին Անադոլի, Սամսոն Տրապիզոն, Պաթում և Նովօռօսիսք։
» 10ին Սիռաքսի, ուղ. Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. Բ. կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Արտօնատէր ՉԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեդերպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսքոյա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 Ֆր.
1898ի հասոյթք 34,775,462 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ բժիշկ Պոլսոյ
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա Քարափին վրայ
(հին տեղը Մաքսատան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՐԷՊԸԼՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տոք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը, նիւս Չըպուքճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն, ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, Նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ ծարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ե. Գ. Զննեները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ —Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !!։

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 21/3 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գշ. 22/4 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բոր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 23/5 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 23/5 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 24/6 Օտեսա ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփօ	2181
Ալրանի	7269	Շէրպուրկ	1614

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Քէրլինկ, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 7ին։

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլ. ֆրանք	114 միլ. ֆրանք	461,035,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Պարնաթան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
747 3—53 ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.34 խառն Առտու ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.36 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.31 խառն Առտու ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.33 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 55	7 45	մկն. Քարաքէօյ Կամուրջ ժմն.	3 50	11 40
11 20	8 10	ժմն. Հայտար Փաշա մկն.	3 25	11 15
11 45	8 27	մկն. ժմն.	3 12	10 58
12 50	9 40	ժմն. Բէնտիք մկն.	1 58	9 44
1 —	9 50	մկն. ժմն.	1 43	9 30
1 22	10 15	» Թուզլա »	1 23	9 8
1 43	10 40	» Կէյպզէ »	1 2	8 48
2 8	11 2	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 33	8 15
2 19	11 13	» Թավշանճըլ »	12 19	8 4
2 40	11 34	» Հէրէքէ »	12 8	7 52
3 1	11 54	» Եարըմճա »	11 41	7 25
3 15	12 7	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11 29	7 10
3 27	12 21	» Տէրինճէ »	11 18	6 59
3 42	12 35	ժմն. Իզմիտ մկն.	11 —	6 43
4 7	— —	մկն. ժմն.	— —	6 18
4 41		» Պէօյիւք Տէրպէնտ »		5 42
5 14		» Սափանճա »		5 12
5 41		» Համիտիէ »		4 54
6 28		» Կէյվէ »		3 58
6 54		» Աք Հիսար »		3 32
7 29		» Մէքէճէ »		3 3
7 59		» Լէֆքէ »		2 29
8 37		» Վէզիր Խան »		1 51
9 20		ժմն. Պիլէճիք մկն.		1 10
9 35		մկն. ժմն.		1 —
10 45		» Քարաքէօյ »		12 10
11 29		» Պօզիւք »		11 34
12 22		» Ին Էօնիւ »		10 57
12 54		» Չուքուր Հիսար »		10 24
1 35		ժմն. Էսկի Շէհիր մկն.		9 45
իրկն.				առտ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Քըրք »	12 45
12 5	» Սարըօնճը Բունար »	12 3
12 59	» Ալաեունտ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 37	» Տէօյէր »	9 35
3 6	» Իհսանիյէ »	8 50
3 30	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլըկէօլ համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Պէօյիւք Զօպանլար »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իսհագլու »	5 10
7 15	» Յասսըան »	4 45
7 46	» Աք շէհիր »	4 23
8 18	» Ազարի քէօյ »	3 43
9 —	» Զավուշճը քէօյ »	3 5
9 38	» Իլկին »	2 33
10 25	» Գատըն-Խանը »	1 39
11 20	» Սէրայ-Էնի »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Բունար-Պաշը »	11 12
1 30	ժմն. Գօնիա մկն.	10 30
իրկն.		առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն. ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալբիւ Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախուր »	7 58
3 9	» Սարիքէօյ »	7 1
3 58	» Պիչէր »	6 4
4 35	» Սաքըլէր »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 3	» Բօլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սէնճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմն. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
իրկն.		առտ.

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առտու ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալաեունտ ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն. Քէօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 426 խառն Առտու ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 425 խառն Առտու ժ. վ.
5 56	մկն. Համիտիէ ժմն.	4 35
6 14	ժմն. Ատա-Պազար մկն.	4 17